„Pokračovanie ťažby ložiska andezitu v DP Malá Lehota I – kameňolom Vtáčnik mimo hraníc súčasného DP“

Z Á V E R E Č N É S T A N O V I S K O

(Číslo:1597/20133.4/jm)

vydané Ministerstvom životného prostredia SR podľa zákona č. 24/2006 Z. z.
o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov
v znení neskorších predpisov.

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. Názov

KSR – Kameňolomy SR, s.r.o.

2. Identifikačné číslo

315 59 123

3. Sídlo

Neresnícka cesta 3, 960 01 Zvolen

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. Názov

Pokračovanie ťažby ložiska andezitu v DP Malá Lehota I - kameňolom Vtáčnik mimo hraníc súčasného DP

2. Účel

Predmetom posudzovanej činnosti je zabezpečiť dostatočné množstvo andezitu rozšírením ťažby z 95 tis. ton /rok na 300 tis. ton/rok, a to rozšírením lomu Vtáčnik mimo hraníc súčasného dobývacieho priestoru /DP/ Malá Lehota I, JZ smerom k DP Malá Lehota, z dôvodu blížiaceho sa vydobytia zásob v súčasnom DP. Nový ťažobný priestor je navrhnutý v území medzi dvoma rozťaženými dobývacími priestormi, a to DP Malá Lehota, ktorý nie je ťažený a DP Malá Lehota I, v ktorom ťaží navrhovateľ, t.j. Kameňolomy SR, s.r.o. Zvolen. V oblasti ťažby nerastných surovín a výroby kameniva je potrebné riešiť výhľadovo ťažbu na dlhší časový horizont z dôvodu zabezpečenia dlhodobej perspektívy. Je navyše potrebné zohľadniť kvalitu ťažby, ako aj využitie jestvujúcich moderných zariadení na spracovanie suroviny a vybudovanej príjazdovej komunikácie mimo zastavanej časti obce. Činnosť bude vykonávaná banským spôsobom na ploche 10,13 ha. Súčasťou stavby je aj rozšírenie plochy skládky hotových výrobkov na ploche 3,6 ha.

3. Užívateľ

Spoločnosť KSR – Kameňolomy SR, s.r.o., Zvolen

4. Umiestnenie

Kraj:	Trenčiansky
Okres:	Prievidza
Obec:	Lehota pod Vtáčnikom (číslo obce: 514 136)
Lokalita:	Malá Lehota

Katastrálne územie:	Lehota pod Vtáčnikom (číslo k.ú.: 831 191)
Parcelné čísla pre činnosť vykonávanú banským spôsobom:	2243 (lesné pozemky: 95 370 m^2), 2240 (trvalé trávnaté porasty /TTP/:14 355 m^2), 2244 (lesné pozemky: 10 320 m^2) a 2239 (ostatné plochy: 1 247 m^2)
Parcelné čísla pre rozšírenie skládok hotových výrobkov:	2232/28 (TTP: 14 478 m^2) a 2232/1(TTP: 21 017 m^2) Pozn.: Všetky pozemky patria do chráneného ložiskového územia. Pozemky lesných porastov budú trvale vyňaté z lesných pozemkov a TTP budú vyňaté z poľnohospodárskeho pôdneho fondu /PPF/.

5. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Termín: začatia stavby	:	nová výstavba nie je potrebná
začiatok prevádzky v rozšírenom území	:	2014 (príprava)
ukončenia prevádzky	:	do vyťaženia zásob, (predpoklad cca do roku 2040)

6. Stručný popis technického a technologického riešenia

Základné údaje o lokalite a umiestnení činnosti

Ložisko v DP Malá Lehota I – Vtáčnik je výhradné ložisko nevyhradeného nerastu, na ktorom má navrhovateľ v súčasnosti povolenie na banskú činnosť (dobývanie nevyhradeného nerastu andezitu) na základe oprávnenia vydaného rozhodnutím obvodného banského úradu a oznámenia zmien. Ložisko bolo ťažené už v 60-tych rokoch minulého storočia. Ložisko je lokalizované na juhozápadnom úpätí pohoria Vtáčnik, cca 2 550 m od centra obce Lehota pod Vtáčnikom a cca 1 430 km od okraja zastavanej časti obce, v nadmorskej výške cca 680 m n. m. Lokalita rozšírenia ťažby lomu Malá Lehota I – Vtáčnik sa nachádza juhozápadným smerom od súčasného ťaženého lomu k DP Malá Lehota v dobývacom priestore Hornonitrianskych baní Prievidza.

Účelová príjazdová komunikácia do lomu o dĺžke 5 392 m bola vybudovaná v roku 2010 v katastrálnom území Lehota pod Vtáčnikom, s termínom dokončenia do 3 rokov od nadobudnutia právoplatnosti stavebného povolenia, t.j. k dátumu 23.8.2013. Dôvodom vybudovania tejto komunikácie bola potreba odklonenia dopravy suroviny mimo zastavanej časti obce. Táto komunikácia zabezpečuje dopravu lomového kameňa od skládky kameniva, je vedená mimo obce Lehota pod Vtáčnikom a na štátnu cestu III/06476 sa napája v km 2,935 km. Príjazdová komunikácia je v dĺžke cca 2,3 km zatiaľ nevyasfaltovaná. Tento úsek je do času vytvorenia asfaltového povrchu skrápaný. Komunikácia je využívaná iba cez deň. Dopravnými značkami je rýchlosť na tejto komunikácii znížená na 20 km/hod celoročne.

Potreba zhodnotenia kameniva drvením si vyžiadala osadenie drviacej a triediacej linky a budovanie skládok hotových výrobkov, ktoré boli posudzované v roku 2008 (rozhodnutie zo zisťovacieho konania č. OÚŽP/2008/02061 – 00016 zo dňa 19.09.2008). Výroba drveného kameniva a skladovanie vyrobeného materiálu bolo zabezpečené v blízkosti kameňolomu, v priestore pri prístupovej ceste vpravo do lomu Vtáčnik, cca 250 m od hranice dobývacieho priestoru. Súčasťou úpravárenského areálu sú skladové priestory, vnútorné komunikácie a potrebné technické a administratívne zázemie. Prevádzkovateľ zrealizoval umiestnenie drviacej linky a skládok kameniva na parcele o celkovej výmere 25 000 m^2 (na základe stavebného povolenia vydaného Obcou Lehota pod Vtáčnikom č. 29/2008/6/SOÚ zo dňa 15.01.2009 a povolenia zmeny stavby pred jej dokončením č. 894/2010/243/SOÚ zo dňa 18.11.2010. V súčasnosti je linka v skúšobnej prevádzke (Rozhodnutie Obce Lehota pod Vtáčnikom č. 2113/2012/460/SOÚ o predĺžení termínu dočasného užívania stavby).

Rozšírenie ťažby mimo hraníc súčasného DP pri plánovanej kapacite do 300 000 t/rok si vyžiada vyňatie lesných pozemkov pre činnosť vykonávanú banským spôsobom, vyňatie poľnohospodárskej pôdy pre rozšírenie plôch skládok hotových výrobkov a záber pozemkov pre ochranný val, ktoré nebudú vynímané. Rozsah potrebných záberov činí:

Zábery plôch:

Činnosť vykonávaná banským spôsobom	:	10,13 ha
Ochranný val lomu	:	2,00 ha
Rozšírenie skládok	:	3,60 ha
Spolu	:	15,73 ha

Údaje o charaktere a význame činnosti

Potreba zhodnotenia kameniva drvením si vyžiadala osadenie drviacej a triediacej linky a budovanie skládok hotových výrobkov, ktoré boli posudzované v roku 2008 (rozhodnutie zo zisťovacieho konania). Výroba drveného kameniva a skladovanie vyrobeného materiálu bolo zabezpečené v tesnej blízkosti kameňolomu. Súčasťou úpravárenského areálu sú skladové priestory, potrebné technické a administratívne zázemie, vnútorné komunikácie.

Koncepcia rozvinutia ťažby sa pripravuje z dôvodu blížiaceho sa vydobytia zásob v DP Malá Lehota I – Vtáčnik. Na ploche lokalizovanej JZ od súčasného ťažobného priestoru boli overené zásoby andezitu. Rozhodnutím MŽP SR č. 21104/2007 zo dňa 23.05.2007 bol schválený výpočet zásob nevyhradeného nerastu, ktorým bolo v priestore plánovaného pokračovania ťažby mimo DP vyhodnotené celkom 5 766 350 m^3 geologických bilančných zásob. Dôvodom posudzovanej činnosti je záujem navrhovateľa o pokračovanie v minulosti zavedenej ťažby suroviny a výroby kameniva, ustálené dodávateľsko – odberateľské vzťahy a dopyt po výrobkoch. Ďalším dôvodom je kvalita suroviny, overené zásoby a vhodné bansko – technické podmienky dobývania. Ide o rozšírenie súčasnej činnosti, ktorá využíva už vybudované komunikácie pre tento účel a jestvujúce moderné zariadenia na výrobu kameniva na vysokej technologickej úrovni (možnosť výroby špeciálnych zmesí a druhov frakcií). Oproti iným ťaženým ložiskám andezitu v okolí sa ťažba a úprava nevyhradeného nerastu vykonáva na porovnateľnej technológii iba v kameňolome Kamenec pod Vtáčnikom spoločnosti ALAS SLOVAKIA, s.r.o.

V kameňolome Vtáčnik bola v rokoch 2009 – 2012, okrem budovania novej komunikácie, uskutočnená aj investícia do výstavby novej modernej technologickej linky, ktorej cieľom bolo vytvorenie podmienok pre výrobu kvalitného drveného kameniva predovšetkým pre použitie do asfaltových obaľovaných zmesí, betónov, asfalto-betónov a na iné stavebné účely, ako napr. kamenivo pre koľajové lôžka a kamenivo pre podkladové vrstvy nových komunikácií. Pre túto investíciu a pre pôvodne plánované navýšenie ťažby do 200 tis. t/rok bolo realizovanie posudzovanie vplyvov na životné prostredie v roku 2008. Posudzovanie bolo ukončené rozhodnutím zo zisťovacieho konania č. OÚŽP/2008/02061 – 00016 zo dňa 19.09.2008, na základe ktorého bolo možné požiadať o povolenie podľa osobitných predpisov (povolenie banského úradu o navýšenie ťažby do 200 tis. t/rok, stavebné povolenie na výstavbu technologickej linky na úpravu andezitu a skládkovanie hotových výrobkov, stavebné povolenie pre príjazdovú komunikáciu). Správne konanie o povolenie zmeny 1, týkajúce sa navýšenia povolenej ročnej kapacity ťažby v DP Mala Lehota I na 200 tis. ton, bolo zastavené navrhovateľom, a to z toho dôvodu, že sa spoločnosť KSR rozhodla pre navýšenie ročnej kapacity ťažby až na 500 tis. ton. Vzhľadom na pripomienky vznesené pri pripomienkovaní zámeru sa navrhovateľ rozhodol získať povolenie v rámci posudzovacieho procesu pre max. kapacitu 300 tis. ton za rok. Z uvedených dôvodov navrhovateľ (prevádzkovateľ lomu) požiadal Obvodný banský úrad v Prievidzi o prerušenie konania vo veci povolenia zmeny č.1 v roku 2011 na pôvodnú kapacitu 200 tis. ton za rok. Listom č. 928-2426/2011 zo dňa 31.08.2011, OBÚ prerušil konanie. Na základe výsledku posudzovacieho procesu navrhovateľ chce následne požiadať o zmenu príslušných banských povolení. Navrhovateľ z vyššie uvedených dôvodov nepredložil OBÚ v Prievidzi v Rozhodnutí o prerušení konania a výzve na doplnenie podania požadované doklady.

Vulkanické horniny tvoriace pohorie Vtáčnik patria k najkvalitnejším zdrojom kameňa v riešenom území. Pyroxenický andezit má vysoké technologické parametre, o čom svedčia výsledky pravidelne uskutočňovaných skúšok kameniva. Kvalitou a kvantitou primárnej suroviny ložisko Malá Lehota - Vtáčnik poskytuje materiál mimoriadnych kvalít spĺňajúce nároky na náročné stavby v inžinierskom a pozemnom stavebníctve. O toto kamenivo, o takýto materiál je v stavebníctve je veľký záujem. Kvalita a mnohostrannosť uplatnenia suroviny zabezpečuje pri ustálených dodávateľsko – odberateľských zmluvných vzťahoch ekonomickú ťažbu a spracovanie suroviny. Rozšírením ťažby na ložisku Malá Lehota I sa zaistí kvalitná surovina na obdobie min. 25 a viac rokov. Predpokladaný časový harmonogram postupu ťažby bude závislý na odbyte. V záujmovom území majú KSR - Kameňolomy SR, s.r.o. k dispozícii cca 13 mil. ton ťažiteľných zásob andezitu. Na základe uvedených faktov možno predpokladať, že odlesňovanie bude uskutočňované na plochách okolo 1 ha, čo znamená, že pri celkovej záujmovej ploche o veľkosti cca 10 ha odlesnenie 1 ha postačí na ťažbu cca 4 - 5 rokov.

Popis ložiska, suroviny a technológie ťažby

Ťažené horniny patria do komplexu treťohorných epiklastických hornín miocénneho veku. Povrchový pokryv v riešenej oblasti reprezentujú svahové horniny suťového charakteru a hnedé kvartérne íly. Pod danými kvartérnymi sedimentmi sa rozprestierajú terciérne vulkanické horniny, ktoré sú zastúpené výlevnými pyroxenickými andezitmi a ich pyroklastikami. Formácia pyroxenického andezitu (tzv. vtáčnická formácia) je prevládajúcim komplexom efuzívnych hornín v oblasti. Ide o lávové prúdy s hrúbkou okolo 50 – 100 m, pričom vo vrchnej časti tohto súvrstvia sa nachádzajú porušené vulkanické brekcie. V najbližšom okolí lomu na severe a juhu vystupujú na povrch epiklastické vulkanické horniny, reprezentované drobnými brekciami s polohami pieskovcov alebo pieskovcami. Na východe a západe, ako i v samotnom lome, sa nachádza kompaktný, 60 m hrubý lávový prúd pyrotechnického andezitu. Vulkanické horniny tvoriace pohorie Vtáčnik patria k najkvalitnejším zdrojom kameňa v riešenom území. Pyroxenický andezit má vysoké technologické parametre. Z hydrogeologického hľadiska ide o ložisko s veľmi jednoduchými hydrogeologickými pomermi, hladina vody je hlboko pod najnižšou ťažobnou úrovňou a v období sucha prakticky bez vody. V blízkosti ložiska sa nenachádzajú zdroje podzemných vôd a ani minerálnych vôd, ktoré by mohli byť ťažbou ohrozené.

Fyzikálno-mechanické a technologické:

Objemová hmotnosť	:	2 664,0 kg/m^3
Tvarový index	:	6,6 % hm.
Odolnosť proti rozdrobovaniu, LA	:	18,3 % hm.
Odolnosť proti vyhladzovaniu	:	56,0 %
Odolnosť proti zmraz. a rozmraz.	:	0,6 % hm.
Nasiakavosť	:	0,7 % hm.

Kvalitatívne ukazovatele horniny:

Suroviny z ložiska Malá Lehota - Vtáčnik a vyrobené frakcie kameniva spĺňajú najvyššie kritéria podľa súčasne platných noriem:

STN EN 12 620 - kamenivo do betónov
STN EN 13 043 - kamenivo do bitúmenových zmesí a na nátery
STN EN 13 242 - kamenivo do nestmelených a hydraulicky stmelených materiálov
STN EN 13 450 - kamenivo pre koľajové lôžka

Stav zásob ložiska:

V súčasnosti je v DP lomu Malá Lehota I - Vtáčnik rozvinutá ťažba na niekoľkých etážach po celej šírke DP. V lokalite DP Malá Lehota I je v zmysle Výkazu o stave a zmenách zásob výhradných ložísk za rok 2011 stav voľných bilančných zásob pyroxenického andezitu k 01.01.2012 v objeme 425 tis. m^3. V lokalite predpokladaného rozšírenia ťažobnej kapacity

lomu Malá Lehota I – Vtáčnik bola pre výpočet zásob suroviny vhodnej na exploatáciu použitá metóda geologických blokov. Bilančné voľné zásoby stavebného kameniva na ložisku Malá Lehota I predstavujú 5 658 489 m^3, čo predstavuje 15 266 600 t. Skrývka bola vyhodnotená v objeme 861 425 m^3. Viazané zásoby predstavujú 107 865 m^3, čo predstavuje 291 020 t so skrývkou v objeme 27 794 m^3. Uvedené zásoby výpočtu zásob stavebného kameňa (andezitu) na ložisku nevyhradeného nerastu (t.j. mimo DP) sa nachádzajú v evidencii ložísk nevyhradených nerastov. Stav vypočítaných geologických zásob stavebného kameňa ako suroviny pre stavebné účely činí 5 766 354 m^3 nevyhradeného nerastu PxA. Pri spracovaní povrchovej skrývky, t.j. andezitovej brekcie, vznikne pravdepodobne možnosť využitia 30-35 % danej hmoty pre stavebné účely, a tým možnosť zvýšiť racionálne využitie ložiska. Podľa dosiahnutých výsledkov výpočtu zásob bola spoločnosťou KSR - Kameňolomy SR, s.r.o. lokalita vyhodnotená ako vhodná pre ďalšie projekčné a exploatačné práce.

Otvárka ložiska a postup ťažby:

Priemerný skrývkový pomer na ložisku je max. 1:7, čo predstavuje 889 219 m^3. Potreba skrývkových prác bude pozostávať zo zhrnutia humóznej vrstvy o hrúbke cca 0,4 – 0,5 m po vykonaní odlesnenia stromov a krovín na ploche, ktorá bude trvale vyňatá z lesných pozemkov. Počas vykonávania ťažobných prác sa budú pravidelne sledovať geologické pomery. Materiál zo skrývkových prác bude umiestnený v mieste na to určenom a v budúcnosti bude slúžiť na rekultivačné práce. Odlesnenie a skrývkové práce budú realizované v čase vegetačného pokoja. Pre činnosť vykonávanú banským spôsobom v navrhovanej lokalite rozšírenia bude vypracovaný „Plán využitia ložiska“, v ktorom budú riešené potrebné parametre, t.j. generálne svahy lomu, parametre ťažobných rezov, umiestnenie a časový sled prevádzkovania výsypiek a odvalov, a pod. Plán využitia ložiska bude podkladom pre vydanie rozhodnutia Obvodného banského úradu v Prievidzi. Postup prác bude navrhnutý tak, aby boli rešpektované základné bansko-technické podmienky dobývania a ostatné podmienky a opatrenia súvisiace s touto činnosťou.

Na ložisku rozšírenia sa bude využívať rovnaká dobývacia metóda ako v priestore dobývacieho priestoru, t.j. strojná metóda s rozpojovaním horniny trhacími prácami veľkého rozsahu, prípadne malého rozsahu s použitím trhavín. Pôjde o stenové dobývanie ložiska s výškou steny do 20 m. Primárne a sekundárne rozpojovanie horniny bude vykonávané na základe povolenia trhacích prác veľkého a malého rozsahu v zmysle Technologického postupu trhacích prác pre lom Vtáčnik. Pre trhacie práce možno použiť len výbušniny a pomôcky, ktoré sa uvádzajú na trh podľa podmienok ustanovených osobitným predpisom (§ 24 zákona 51/1988 Zb. v znení neskorších predpisov). Vŕtacie práce v lome budú zabezpečované dodávateľsky mobilnými vŕtacími súpravami. Ťažba na ťažobnom reze bude spočívať z ťažby lomového kameňa z lomovej steny. Bansko-technické podmienky ťažby umožňujú voliť niekoľko alternatív ťažby. Vlastné dobývanie ložiska stavebného kameňa sa bude vykonávať na ťažobných rezoch. Doprava suroviny bude priamo do drviča, kde sa bude spracovávať na požadované frakcie. Ťažobné práce v lome budú mechanizované. Skrývkové a následné dobývacie práce sa budú vykonávať pomocou hydraulických lopatových rýpadiel, hydraulického kladiva, kolesového nakladača a nákladných vozidiel. Na dopravu suroviny do násypky primárneho drviča sa použijú nákladné motorové vozidlá typu T-815, VOLVO a pod. Výška ťažobného rezu, t.j. navrhované výšky ťažobných rezov budú v rozmedzí 15 – 20 metrov. Výška horninového rozvalu nesmie presahovať 1,4 násobok výškového dosahu zvoleného nakladacieho mechanizmu. Šírka pracovnej plošiny musí byť dostatočne veľká pre bezpečné otáčanie nakladacej techniky a vozidiel a musí byť trvale aspoň 10 m. Aby sa zabránilo neoprávneným záberom pôdy musí ťažobná organizácia trvale označiť vrcholy, ako aj lomové body a hranice pozemkov vyňatých z lesných pozemkov. Navyše musí pravidelne kontrolovať ich stabilizáciu a postup dobývania na ložisku a 1x ročne zameriavať a doplňovať základnú banskú mapu lomu. Trhacie práce v lome môžu vykonávať len strelmajstri s oprávnením pre povrchové dobývanie, pričom práce sa musia vykonávať v

súlade s technologickým postupom trhacích prác, s ktorým musia byť oboznámení. Trhacie práce budú zabezpečované subdodávateľsky.

Pre vykonávanie ťažobných prác v lome Vtáčnik sú priaznivé hydrogeologické podmienky. Ložisko sa nachádza vysoko nad erozívnou bázou blízkeho potoka. Všetky dažďové zrážky sú z priestoru ťažobne odvádzané samospádom. Vzhľadom na priaznivé hydrogeologické pomery sa v lome neuvažuje so žiadnymi opatreniami na zachytávanie, či odvádzanie banských vôd.

Rekultivácia územia:

Po ukončení dobývania sa v riešenom území ložiska, t.j. v lome a v priestoroch úpravy kameňa, vykoná technická rekultivácia (zarovnanie svahov lomových stien, zarovnanie zostatkových plošín ťažobných etáží a lomových dvorov, rozprestretie deponovanej skrývky) a biologická rekultivácia (príprava plochy, zalesnenie, starostlivosť o založenú kultúru) v zmysle vypracovaného plánu technickej rekultivácie a projektu biologickej rekultivácie. Uvedené dokumenty budú tiež podkladom pre spracovanie plánu likvidácie lomu podľa nariadenia vlády SR č. 520/1991 Zb. o podmienkach využívania ložísk nevyhradených nerastov.

Súlad s ÚPD a inými strategickými dokumentmi

Navrhovaná činnosť je v súlade s územno-plánovacou dokumentáciou Trenčianskeho samosprávneho kraja, s jej záväznou časťou, ako aj so Zmenami a doplnkami č.1 a 2 k záväznej časti, ktoré boli schválené v Zastupiteľstve Trenčianskeho samosprávneho kraja. Záväzná časť Zmeny a doplnky č. 2 bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením (VZN) číslo 8/2011 s právoplatnosťou 25.11.2011. Cieľom zmien a doplnkov č. 2 ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja je územný priemet nových skutočností týkajúcich sa priestorového rozvoja kraja vyplývajúcich z vypracovaných odvetvových koncepčných dokumentov kraja a jednotlivých rezortov. V územnom pláne veľkého územného celku Trenčianskeho kraja, zmeny a doplnky č.2 z roku 2011 je evidovaný DP Malá Lehota I a ložisko Malá Lehota-Vtáčnik, na ktorom je plánované rozšírenie lomu.

Základným legislatívnym nástrojom surovinovej politiky na úrovni štátu ako aj na regionálnej úrovni je zákon SNR č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení zákona č. 498/1991 Zb. a č. 558/2001 Z. z. Štátnu stratégiu ťažby stavebných surovín koncipuje „Aktualizácia surovinovej politiky SR pre oblasť nerastných surovín“ schválená uznesením vlády č. 722/2004. Dôraz je kladený na komplexné využitie surovín s čo najvyšším zhodnotením za použitia progresívnych technológií ťažby a úpravy, na racionálne získavanie s čo najmenšími stratami, na znižovanie importu, ďalej na optimálne využitie domácej surovinovej základne pri čo najvyššej miere ich zhodnotenia finalizáciou do materiálov s pridanou hodnotou a pod. Jedným z nástrojov surovinovej politiky je územné plánovanie, ktorým by sa mali zabezpečovať potreby regiónu a vytvoriť podmienky aj pre využívanie regionálnych surovinových zdrojov v dlhodobej perspektíve, najmä pre výrobu stavebných látok.

V regionálnej surovinovej politike pre oblasť nerastných surovín Trenčianskeho kraja sa uvádza, že v Trenčianskom kraji predstavuje výška ťažby stavebných surovín len veľmi malý podiel k množstvu overených geologických zásob. Vychádzajúc z možností širokého a efektívneho využitia stavebných surovín by bolo vhodné zvýšiť ročný podiel ťažby, ale hlavne využiť ich na výrobu produktov s vyššou pridanou hodnotou. Z hľadiska racionality využívania nerudných surovín nie je žiaduce otváranie nových ložísk nerastných surovín s tradičnými formami využívania surovinových typov, ale len ložísk, kde bude ich lepšie ekonomické zhodnotenie vo výrobkoch a lepšou konkurencie - schopnosťou na domácom i zahraničnom trhu. V zmysle záverov „Regionálnej surovinovej politiky Trenčianskeho kraja“ je potrebné pri priestorovom a funkčnom využívaní kraja rešpektovať a chrániť ťažbu a využívanie nerastných surovín, ochranu výhradných ložísk nerastných surovín a ochranu životného prostredia a nakladanie s nerastnými surovinami.

Záväzné regulatívy územného rozvoja kraja v oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry a verejnoprospešných stavieb v oblasti vodného hospodárstva dávajú predpoklad budúceho využitia stavebného kameňa pri týchto stavbách. Ťažba na ložisku Malá Lehota I - Vtáčnik, s prieskumom zabezpečenou perspektívou zdroja overenými zásobami a vysokou technologickou úrovňou prevádzky a výroby, spĺňa v plnej miere všetky požiadavky a kritériá formulované uvedenými strategickými dokumentmi.

III. POPIS PRIEBEHU POSUDZOVANIA

1. Vypracovanie zámeru a správy o hodnotení

Zámer navrhovanej činnosti vypracovala spoločnosť NOVING Nováky, s.r.o. v júni 2011 (Ing. Jana Kmoštincová, Erika Gregorová). Navrhovaná činnosť patrí podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) podľa prílohy č.8 do kapitoly č.1 „Ťažobný priemysel“ pod položku č. 11, t.j. „Lomy a povrchová ťažba a úprava kameňa, ťažba štrkopiesku a piesku, do časti do časti A - povinné hodnotenie, od 200 000 t/rok alebo od 10 ha záberu plochy“ a taktiež do kapitoly č.11 „Poľnohospodárska a lesná výroba“ pod položku č.7 „Odlesňovanie a prvé zalesňovanie na účely zmeny na iný typ využitia krajiny“, do časti A povinné hodnotenie pre záber od 10 ha.

Na základe zámeru činnosti predloženého navrhovateľom KSR - Kameňolomy SR, s.r.o., bol pod č. 5684/2011-3.4/jm podľa § 30 zákona vydaný dňa 31.08.2011 Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“) nasledovné špecifické podmienky rozsahu hodnotenia:

- Zdokumentovať súlad navrhovanej činnosti s platnými územnoplánovacími dokumentmi, aj súlad s inými strategickými dokumentmi, v súlade s územným plánom VÚC Trenčianskeho kraja zhodnotiť požiadavku na využívanie ložiska nevyhradeného nerastu vo vzťahu k záujmom ochrany prírody a krajiny a zásadám ochrany lesných pozemkov podľa § 9, § 5, § 6 zákona o lesoch.
- V zmysle príslušných banských predpisov vyhodnotiť spoločenskú opodstatnenosť navrhovanej ťažby nevyhradeného nerastu stavebného kameňa andezitu v kontexte na využívanie okolitých vyhradených ložísk nerastov a umiestňovanie ich produkcie v danom území.
- Zdôvodniť nevyhnutnosť navrhovanej výmery záberu ťažobného priestoru.
- Zhodnotiť predpokladaný vplyv navrhovanej činnosti na lesné hospodárstvo z hľadiska využívania prístupových ciest, ochrany okolitých lesných porastov a predpokladané vplyvy na poľovnícke hospodárenie a na zabezpečenie životných potrieb zveri.
- Špecifikovať záber lesných pozemkov podľa lesohospodárskeho plánu a programu starostlivosti o lesy s uvedením kategórie lesov a druhu vlastníctva pozemkov a špecifikovať formu (spôsob) zabezpečenia súhlasu vlastníkov dotknutých lesných pozemkov v zmysle 7 ods. 3 zákona o lesoch.
- Špecifikovať technické opatrenia počas prevádzky na zamedzenie vzniku škôd na priľahlých lesných pozemkoch, lesných cestách, opatrení na ochranu zveri.
- Uviesť návrh časového harmonogramu vykonávanej činnosti v nadväznosti na etapy odlesňovania.
- Spresniť vzdialenosť drviacej a triediacej linky a depónie hotových výrobkov od obce Lehota pod Vtáčnikom.
- Posúdiť vplyv navýšenia ťažby a s ňou súvisiacej prepravy vo vzťahu k technickým parametrom prístupovej komunikácie a navrhnúť opatrenia umožňujúce bezpečnú prepravu horniny po rozšírení ťažby mimo DP.
- Špecifikovať technické opatrenia počas prevádzky na zabezpečenie ochrany obyvateľstva proti zvýšenej hlučnosti a prašnosti pri plánovanom zvýšení ťažby.
- Vyhodnotiť seizmické zaťaženie územia pri predpokladanom zvýšenom počte odstrelov.

- Zohľadniť všetky ďalšie relevantné pripomienky a požiadavky uvedené v stanoviskách k navrhovanej činnosti.

Správa o hodnotení bola vypracovaná vo februári 2013. Pri spracovaní správy o hodnotení bol rešpektovaný rozsah hodnotenia. Správu o hodnotení, tak ako aj zámer navrhovanej činnosti, vypracovala spoločnosť NOVING Nováky, s.r.o. (Ing. Jana Kmoštincová, Erika Gregorová) podľa prílohy č.11 zákona. Súčasťou správy o hodnotení sú aj odborné posúdenia publikované v prílohách, a to: rozptylová štúdia (RNDr. Doc. Ferdinand Hesek, CSc.), akustická štúdia (Ing. Vladimír Plaskoň), posúdenie zdravotných rizík zo životného prostredia na obyvateľstvo (Ing. Juraj Hamza), odborné stanovisko č. 2/2013 k záberu lesných pozemkov (Ing. Jaroslava Vanyová) a seizmické účinky trhacích prác v ložisku andezitu v DP Malá Lehota I – kameňolom Vtáčnik (Ing. Igor Kopál).

Správa o hodnotení bola vypracovaná, v jednom variantnom realizačnom riešení s ohľadom na skutočnosť, že MŽP SR na základe žiadosti navrhovateľa v súlade s § 22, ods. 7 zákona upustilo v stanovisku uvedenom v liste č. 5684/2011-3.4/jm zo dňa 11.05.2011 od požiadavky variantného riešenia zámeru navrhovanej činnosti. Činnosť je v správe o hodnotení posudzovaná vo variante realizačnom a vo variante nulovom. V zámere posudzovaný realizačný variant predstavoval rozšírenie ťažby na 500 000 ton/rok. V správe o hodnotení predstavoval posudzovaný realizačný variant kapacitu rozšírenia ťažby na 300 000 ton/rok. Vysvetlenie k tejto zmene uviedol navrhovateľ v liste 73/ŽP/Vt/13 zo dňa 31.05.2013:

Dôvodom zmeny – zníženia ročného limitu ťažby na 300 tis. ton je jednak zhodnotenie situácie na trhu stavebného kameňa, kde veľká konkurencia znižuje potenciálne možné objemy dodávaného kameniva na trh, ale tiež priemerné predajné ceny. Hlavným dôvodom dobrovoľného obmedzenia ročného limitu ťažby na 300 tis. ton je ústretový krok zo strany KSR –Kameňolomy SR, s.r.o. voči okolitým obciam a občanom, ktorí v Lehote pod Vtáčnikom rovnako ako vo zvyšku Európy nesúhlasia s akoukoľvek ťažbou nerastných surovín a nie sú ochotní akceptovať skutočnosť, že ložisko nerastnej suroviny je neprenosné a je vymedzené špecifickými geologickými podmienkami a zároveň musí spĺňať určité kvalitatívne parametre tak, aby ho bolo možné hospodársky a ekonomicky využívať.

Stavebný kameň, jeho ťažba a spracovanie je neoddeliteľnou súčasťou nášho životného prostredia a životného štýlu, ktorý už nepočíta s dopravou na hlinených poľných cestách a bývaním v dreveniciach. Je dôležité si uvedomiť že prejednávaný rozsah hodnotenia bol spracovaný na základe podkladov pre pôvodne navrhovanú ročnú kapacitu ťažby 500 tis. ton a všetky tieto štúdie potvrdili, že ani pri takejto ťažbe nebudú prekročené limity stanovené príslušnými predpismi. K možnosti nulovej varianty, ktorá by znamenala nerozširovať ťažbu na ložisko andezitu Malá Lehota - Vtáčnik mimo hranice DP Malá Lehota I uvádzame, že tento variant je pre nás neprijateľný z toho dôvodu, že nám nie sú známe príčiny, na základe ktorých by ťažba nemohla plynulo pokračovať na schválenom ložisku andezitu. Ani z doterajšieho prejednania zámeru a rozsahu hodnotenia nie sú známe žiadne dôvody prečo by nemohla ťažba plynulo pokračovať z DP na susedné ložisko.“

2. Rozoslanie a zverejnenie správy o hodnotení

Správu o hodnotení navrhovanej činnosti „Pokračovanie ťažby ložiska andezitu v DP Malá Lehota I - kameňolom Vtáčnik mimo hraníc súčasného DP“ (ďalej len „navrhované činnosť) predložil navrhovateľ, KSR – Kameňolomy SR, s.r.o. Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej MŽP SR) podľa § 22 zákona dňa vo februári 2013. MŽP SR rozoslalo správu o hodnotení listom 1597/2013-3.4/jm dňa 08.03. 2013 podľa § 33 ods. 1 zákona na vyjadrenie *rezortnému orgánu* (Ministerstvo hospodárstva SR a Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR) a *dotknutým orgánom* (Ministerstvo životného prostredia SR, Sekcia geológie a prírodných zdrojov, Odbor štátnej geologickej správy; Úrad Trenčianskeho samosprávneho kraja; Obvodný úrad životného prostredia Trenčín, Odbor ochrany prírody, vybraných zložiek životného prostredia a odvolacích konaní kraja;

Obvodný úrad životného prostredia Prievidza; Obvodný banský úrad v Prievidzi; Obvodný lesný úrad v Prievidzi; Regionálny úrad verejného zdravotníctva Prievidza; Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Trenčíne; Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Prievidza a Obvodný pozemkový úrad v Prievidzi). Správu o hodnotení zaslalo aj dotknutej obci Lehota pod Vtáčnikom a zároveň požiadalo dotknutú obec, aby podľa § 34 ods. 1 zákona do 3 dní od doručenia tohto oznámenia informovala o tom verejnosť a zároveň verejnosti oznámila, kedy a kde je možné do správy o hodnotení nahliadnuť, robiť z nej výpisy, odpisy alebo na vlastné náklady zhotoviť kópie. MŽP SR požiadalo dotknutú obec, aby v primeranom čase, podľa § 34, ods. 2 zákona, zabezpečila, v spolupráci s navrhovateľom, verejné prerokovanie navrhovanej činnosti. Správa o hodnotení bola zároveň zverejnená na internetovej stránke MŽP SR www.enviroportal.sk.

3. Prerokovanie správy o hodnotení s verejnosťou

Verejné prerokovanie správy o hodnotení pre navrhovanú činnosť bolo zvolané v zmysle § 34 ods. 3 a ods. 5 zákona. Pozvánky na verejné prerokovanie boli odoslané obcou všetkým dotknutým organizáciám a inštitúciám dňa 02.04.2013. Dokumentácia bola zverejnená na webovej stránke obce Lehota pod Vtáčnikom dňa 03.04.2013. Verejné prerokovanie sa konalo 17.04.2013 v klube dôchodcov obce Lehota pod Vtáčnikom. Verejného prerokovania sa zúčastnili zástupcovia obce Lehota pod Vtáčnikom (starosta obce RSDr. Jan Cipov a prednosta Jozef Mendel) a zástupca navrhovateľa Peter Brtáni, Ing. Richard Huf a Ing. Nadežda Trebulová, za spracovateľov správy o hodnotení bola prítomná Ing. Jana Kmoštincová, ďalej predseda UPS Malá Lehota Milan Hajdúch a člen UPS Malá Lehota Jozef Mendel a 18 občanov obce (podľa prezenčnej listiny). V zmysle zápisu z verejného prerokovania verejné prerokovanie prebiehalo nasledovne:

1. Vystúpenie zástupcu navrhovateľa a spracovateľa zámeru p. Ing. Jany Kmoštincovej. Zástupca navrhovateľa podrobne oboznámil prítomných s materiálom "Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie" navrhovanej činnosti.
2. Vystúpenie zástupcu vlastníkov pozemkov UPS Malá Lehota predsedom p. Milanom Hajdúchom, ktorý odprezentoval stanovisko k navrhovanej činnosti, ktoré bolo odsúhlasené na valnom zhromaždení UPS dňa 23.03.2013. Stanovisko bolo zaslané na MŽP SR. Vystúpenie občana obce p. Jozefa Vidu. Stanovisko bolo zaslané aj na MŽP SR.
3. Ďalším bodom verejného prerokovania bola diskusia, v ktorej mali možnosť sa vyjadriť prítomní spoluobčania. Celkove vystúpilo 5 diskutujúcich, ktorí sa viac - menej zaoberali problematikou prašnosti, hluku, vplyvu na životné prostredie. Na dotazy diskutujúcich odpovedali zástupcovia navrhovateľa.
4. Na záver verejného prerokovania vystúpil starosta obce RSDr. Ján Cipov, ktorý zdôraznil, že obec vo svojom stanovisku k predmetnej činnosti, ktoré bude zaslané na MŽP SR, bude v prvom rade hájiť záujmy občanov obce, bude trvať na ukončení a skolaudovaní doteraz neskolaudovanej technologickej linky a prístupovej komunikácie, ako aj na majetko-právnom vysporiadaní všetkých dotknutých pozemkov. Na záver skonštatoval, že obec nebude súhlasiť s navýšením ťažby z pôvodných 95 000 ton na 300 000 ton.

Z verejného prekovania zapísal zápis Jozef Mendel, prednosta OcÚ, ktorý bol zaslaný na MŽP SR (list. č. 502/2013).

4. Stanoviská, pripomienky a odborné posudky predložené k správe o hodnotení

Do doby vypracovania záverečného stanoviska boli na MŽP SR doručené písomné stanoviská subjektov zúčastnených na posudzovaní navrhovanej činnosti, t.j. stanoviská dotknutých orgánov, povoľujúceho orgánu, stanovisko dotknutej obce, stanovisko rezortného orgánu, stanovisko majiteľa pozemkov, t.j. Urbárskeho pozemkového spoločenstvo Malá Lehota – Lehota pod Vtáčnikom a stanovisko občana Jozefa Vidu.

Vo väčšine doručených stanoviskách dotknutých orgánov bol vyjadrený súhlas s realizáciou činnosti pri splnení v jednotlivých stanoviskách konkrétne doporučených podmienok pre jej

realizáciu, prípadne je uvedená požiadavka na doplnenie údajov. Stanovisko dotknutej obce je podmienečne zamietavé. Zamietavé a kritické stanovisko k rozšíreniu ťažby zaslalo Urbárske pozemkové spoločenstvo Malá Lehota – Lehota pod Vtáčnikom a občan Jozef Vida. V obidvoch stanoviskách sú vyjadrené obavy o zhoršenie životného prostredia obci, a to emisiami hluku a látok, ktoré znečisťujú ovzdušie, najmä čo sa týka tuhých znečisťujúcich látok, nakoľko ovzdušie v obci je už v súčasnosti podľa nich značne znečistené a obec je „zaprášená."

Obec Lehota pod Vtáčnikom *(list č. 502/2013 zo dňa 27.04. 2013)* uvádza vo svojom stanovisku:

„Navrhovateľ KSR Kameňolomy SR, s.r.o. Zvolen predložil MŽP SR do tohto času už dva spracované materiály s cieľom dostať súhlas na pokračovanie v ťažbe andezitu v ďalšom období. Prvý materiál bol dňa 16.08.2011 na MŽP SR prerokovaný bez pozvania vlastníka pozemku.

Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení, §4 ods.3 písm. h) priamo ukladá obci utvárať a chrániť zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov obce, chrániť životné prostredie.

Súčasný stav je taký, že nie je skolaudovaná technologická linka na úpravu andezitu, ktorá sa napriek tomu využíva v rámci skúšobnej prevádzky s predĺženým termínom do 31.07. 2013. Investor využíva prístupovú komunikáciu, ktorá nie je skolaudovaná a termín bol predĺžený do 31.07.2013. Za tohto stavu obec musí vyvinúť maximálne úsilie v rokovaní s investorom a navrhovateľom KSR Kameňolomy SR, s.r.o. Zvolen o vykonanie opatrení už za súčasného objemu ťažby, keďže aj za tohto objemu je plnenie vyššie uvedenej povinnosti obce sťažené a ohrozené. Obec má informácie, že konanie navrhovateľa sa dotklo vlastníckych práv našich občanov. Bolo zistené, že vybudovaná komunikácia sa v niektorých miestach odkláňa od trasy určenej projektom a stavebným povolením a boli zaznamenané námietky občanov, že sa vstupuje na pozemky, ktoré neboli vlastnícky usporiadané v prospech navrhovateľa.

Navrhovateľ zabezpečil objednávkou na firmu ENVITECH, s.r.o. Trenčín meranie emisií len v takom krátkom časovom úseku, ktoré nemôže byt' použité na stanovenie vo vzťahu na dodržiavanie ročnej limitnej hodnoty TZL častíc PM_{10}. Meranie, ktoré bolo vykonané, nemá objektívnu vypovedaciu hodnotu pre zvýšený navrhovaný objem andezitu, čo potvrdzuje aj stanovisko ENVITECH, s.r.o. Trenčín.

Pri zachytávaní emisií vznikajúcich pri sekundárnom a terciálnom drvení a triedení textilnými filtrami (cca 71 000 kg ročne) v správe o hodnotení nie je riešené skladovanie, odvoz a likvidácia filtrátu.

Negatívny dopad prevádzky kameňolomu na zdravie a životné prostredie v obci okrem prašnosti má tiež hlučnosť. Odbornou akustickou štúdiou spracovanou na základe objednávky navrhovateľa autorom Ing. Vladimírom Plaskoňom bolo konštatované, že hladina hluku v obytnej zóne obce je trvale od 35,5 dB do 38,8 dB a tiež, že aj takáto hlučnosť pokiaľ je trvalá má negatívny vplyv na zdravie obyvateľstva.

Obec plní svoju povinnosť vytvárať zdravé životné podmienky v obci. Háji záujmy občanov obce bývať v čistom životnom prostredí, znížiť súčasnú vysokú prašnosť v obci pochádzajúcu z predmetného zdroja znečistenia ovzdušia. Obec trvá na ukončení a skolaudovaní doteraz neskolaudovanej technologickej linky na spracovanie andezitu, trvá na prijatí, realizácii a prísnom dodržiavaní všetkých opatrení, ktoré majú zamedziť zvýšenému znečisteniu ovzdušia andezitovým prachom, na dodržiavaní opatrení na zamedzenie znečisťovania ovzdušia druhotným zdrojom (skládkami spracovaného kameňa) aj v prípade veterného počasia.

Vzhľadom k tomu, že už pri súčasnom objeme ťažby 95 000 ton andezitu za rok je znečistenie ovzdušia nadmerné, čo sa konštatuje aj v správe o hodnotení – príloha č.8

doc. RNDr. Ferdinand Hesek CSc., obec nesúhlasí a nebude súhlasiť s navýšením ťažby z pôvodných 95 000 ton ročne na 300 000 ton ročne."

Obvodný banský úrad v Prievidzi, *v liste č.468-916/2013 zo dňa 22.03.2013* nemá námietky k zaslanej správe o hodnotení navrhovanej činnosti.

Ministerstvo hospodárstva SR *(list č.337/2013-4110 zo dňa 28.03.2013)* konštatuje, že správa o hodnotení je spracovaná v zmysle určeného rozsahu hodnotenia vydaného dňa 29.11.2011. K správe o hodnotení činnosti z hľadiska realizácie surovinovej politiky nemá námietky.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR *(list č. 1876/2013-720, Záz. č. 8201/13 zo dňa 08.04.2013),* zasiela nasledovné pripomienky k navrhovanej činnosti:

1. „Do záverečného stanoviska a do následných dokumentov, ktoré upravujú podmienky realizovania navrhovanej činnosti požadujeme zapracovať znenie kapitoly IV. predloženej správy o hodnotení, t.j. opatrenia navrhnuté na prevenciu.
2. Do záverečného stanoviska a do následných dokumentov, ktoré upravujú podmienky realizovania navrhovanej činnosti, do časti týkajúcej sa opatrení navrhnutých na prevenciu, požadujeme zapracovať nový samostatný bod, napr. do podkapitoly „Iné opatrenia", s nasledujúcim textom: „V prípade, ak sa ťažba nerastu nebude dať ukončiť do doby uplynutia lehoty dočasného vyňatia, dotknuté lesné pozemky sa z plnenia funkcií lesa vyjmú natrvalo."

Ministerstvo životného prostredia SR, Sekcia geológie a prírodných zdrojov, Odbor štátnej geologickej správy *(list č.19906/2013 zo dňa 10.04.2013)* konštatuje, že predložený materiál formálne odpovedá prílohe č. 11 zákona. Ku spracovaniu kapitol týkajúcich sa geologickej problematiky nemajú žiadne pripomienky.

Opätovne však upozorňujú na skutočnosť súvisiacu s evidenciou ložísk, nevyhradených nerastov Slovenskej republiky, konkrétne údajov uvádzaných vo "Výkaze o stave a zmenách zásob ložísk nevyhradených nerastov za rok 2010 a 2011". Ťažobná organizácia namiesto 5766 tis. m^3 overených a schválených geologických zásob nesprávne eviduje iba 5 658 tis. m^3 zásob, t. j. v skutočnosti eviduje len bilančné voľné zásoby.

Trenčiansky samosprávny kraj, *(list č. TSK/2013/03412-2 zo dňa 09.04.2013*) vydáva stanovisko v znení: „Podľa odporúčaní pre ťažbu nerastných surovín vyplývajúcich zo záverov „Regionálnej surovinovej politiky Trenčianskeho kraja" uvedenej v Zmenách a Doplnkoch č.2 UPN VÚC Trenčianskeho kraja nie je z hľadiska racionality využívania nerudných surovín žiaduce otváranie nový ložísk nerastných surovín s tradičnými formami využívania surovinových typov, ale len ložísk, kde bude ich lepšie ekonomické zhodnotenie vo výrobkoch - produktoch s vyšším stupňom pridanej hodnoty a lepšou konkurencie - schopnosťou na domácom a zahraničnom trhu. Použitá technológia výroby a vyrábané produkty opísané v správe o hodnotení činnosti podľa uplatnenia na trhu spĺňajú tuto podmienku."

Obvodný úrad životného prostredia Trenčín, Odbor ochrany prírody, vybraných zložiek životného prostredia a odvolacích konaní kraja, *(list č. OÚŽP 2013/1532/6683 Jk zo dňa 16.04.2013)* zaujal nasledovné stanovisko: Činnosť si vyžiada záber lesných pozemkov na JPRL 4561a, 4562a 1. etáž, 4562a. 2. etáž, A562b, 4563, 4564 porastová skupina 1,1. etáž, 4564 porastová skupina 1, 2. etáž a 4564 porastová skupina 2. Správa o hodnotení podrobne vyhodnocuje zmapované biotopy, ktoré budú predmetnou činnosťou zasiahnuté. Na uvedených JPRL bol zdokumentovaný biotop európskeho významu 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy. Na zásah do uvedeného biotopu je v zmysle § 6 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny") potrebný súhlas príslušného Obvodného úradu životného prostredia v Prievidzi. V ďalšom procese schvaľovania dokumentácie je potrebné vyjadrenie OÚŽP Trenčín podľa § 9 ods. ods. 1 písm. b) zákona o ochrane prírody a krajiny, ktoré bude slúžiť k vydaniu povolenia činnosti vykonávanej

banským spôsobom (povoľujúci orgán Obvodný banský úrad v Prievidzi). Rovnako je OÚŽP v Prievidzi dotknutým orgánom štátnej správy pri vydaní vyjadrenia podľa § 9 ods. 1 písmena b) zákona o ochrane prírody a krajiny pre vydanie územného rozhodnutia (povoľujúci orgán Obecný úrad Lehota pod Vtáčnikom).

Na záver OÚŽP konštatuje, že dokumentácia rešpektuje záujmy ochrany prírody a krajiny, nachádzajú sa v nej rovnako všetky evidované a zdokumentované osobitne chránené časti prírody a krajiny v zázemí predpokladanej činnosti. K predloženej správe o hodnotení OÚŽP Trenčín nemá námietky.

Obvodný úrad životného prostredia Prievidza, *(list č. OÚŽP/2013/000642-0007 zo dňa 12.04.2013)* vydal stanovisko, v ktorom uviedol za svoje jednotlivé úseky nasledovné pripomienky a požiadavky:

Úsek štátnej správy ochrany ovzdušia súhlasí bez pripomienok.

Úsek štátnej správy ochrany prírody a krajiny konštatuje, že činnosť sa nachádza mimo územia európskeho významu NATURA 2000 aj mimo CHVÚ a platí tu prvý stupeň ochrany. Na základe uvedeného súhlasí so správou o hodnotení predmetnej činnosti.

Úsek odpadového hospodárstva s uvedenou správou o hodnotení navrhovanej činnosti z hľadiska odpadového hospodárstva súhlasí bez pripomienok.

Úsek štátnej vodnej správy uvádza, že kameňolom Vtáčnik, rozšírenie ťažby mimo hraníc súčasného DP a časť územia úpravy kameňa sa nachádza v ochrannom pásme II. stupňa vodárenského zdroja - prameň Pod Kameňolomom prevádzkovateľa Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. Banská bystrica. Pri navrhovanej činnosti preto žiada dodržať všetky opatrenia na ochranu vôd navrhnuté v predloženej správe. Z hľadiska ochrany vodných pomerov nemá pripomienky.

Obvodný lesný úrad v Prievidzi, *v liste č.2013/00107 zo dňa 04.04.2013* požaduje vyhodnotiť:

1. *návrh opatrení na elimináciu a minimalizáciu vplyvov navrhovanej činnosti na okolité lesné pozemky* a posúdiť dostatočnosť navrhnutého opatrenia – Ponechať po okraji ťaženej plochy minimálne pať metrový ochranný pás lesa" z hľadiska:

   A) ochrany života, zdravia a majetku pri využívaní lesnej cesty, ktorá sa nachádza v bezprostrednej blízkosti plochy s navrhovanou činnosťou,
   B) ochrany zveri pred usmrtením pádom (správa nekonkretizuje mechanické zabezpečenie priestoru na hornej hrane lomu,
   C) ochrany okolitých lesných porastov, ktoré budú počas vykonávania činnosti oslabované - kvôli negatívnym vplyvom navrhovanej činnosti (napr. prašnosť a i.),

2. *ďalšie možné využitie dotknutých pozemkov na plnenie funkcií lesa po ukončení ťažbovej činnosti;* predpokladaná doba využívania les. pozemkov na iný účel ako plnenie funkcií lesov je dlhšia ako maximálna doba dočasného vyňatia a z tohto dôvodu ide o trvalý záber lesných pozemkov (na dobu cca 43 rokov). Po skončení tejto doby je predpoklad, že dôjde k obnove plnenia funkcií lesov dotknutých pozemkov v dôsledku ich technickej a biologickej rekultivácie. Z tohto dôvodu žiadame posúdiť":

   A) predpokladané funkčné zameranie lesov vzniknutých po realizácii ťažbovej činnosti na plochách, na ktorých sa v súčasnosti nachádzajú lesy hospodárske (94,5 %) a ochranné (5,5 %),
   B) predpokladanú dobu, za ktorú by pozemok po ukončení navrhovanej činnosti bol schopný funkcie lesov plniť",

3. *úplnosť rozsahu správy z hľadiska dopadu navrhovanej činnosti na najbližšie okolie plochy navrhnutej na ťažbu a opatrení v priľahlom území;*

   A) v prípade rozšírenia ťažby mimo DP Malá Lehota I. dôjde k narušeniu celistvosti

lesa vytvorením oddelenej časti lesa s výmerou cca 3,5 ha, tento lesný porast bude výrazne negatívne ovplyvnený navrhovanou činnosťou,

B) v správe o hodnotení nie je vyhodnotený dopad navrhovanej činnosti na dodržanie plánu rekultivácie lesných pozemkov dočasne vyňatých z plnenia funkcií lesov v DP Malá Lehota I. Predpokladom úspešnej obnovy funkcií lesov na dočasne vyňatých plochách bola aj existencia okolitých lesných porastov,

C) realizáciou navrhovanej činnosti vznikne rozsiahle súvislé územie negatívne dotknuté ťažbovou činnosťou (s výmerou cca 30 ha), vyhodnotenie vplyvov na životné prostredie z tohto dôvodu považujeme za nedostatočné,

4. *nevyhnutnosť záberu lesných pozemkov na ťažbu nerastu mimo dobývacie priestory Malá Lehota a Malá Lehota I., nakoľko v DP Malá Lehota sú nevyťažené zásoby nerastu a len cca 35 % plochy tohto DP tvoria - lesné pozemky.*

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Prievidza, *(list č. B2013/438-PPL/2050 zo dňa 26.03.2013)* nemá zásadné pripomienky k realizácii predmetného zámeru, za predpokladu dodržania platnej legislatívy na ochranu verejného zdravia a zabezpečení navrhovaných opatrení v časti IV. a VI. správy o hodnotení.

Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Trenčíne, *(*list č. AA/2013/00742-002/MAR zo dňa 26.03.2013) súhlasí so správou o hodnotení za rešpektovania nasledovných pripomienok:

1. Stavebník zabezpečí, že počas ťažby nebude dochádzať k poškodzovaniu cestného pozemku cesty I/50 a I/64.
2. Stanovisko v dotyku s cestou III/06476 Vám vydá Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Prievidzi ako príslušný cestný správny orgán pre cesty II. a III. triedy.

Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Prievidza *(list č. AA/2013/1323-022/JUR zo dňa 17.04.2013)* v stanovisku uvádza, že k predloženej správe o hodnotení vplyvov na životné prostredie nemá námietky.

Obvodný pozemkový úrad v Prievidzi, *(list č. OPU 744-2013/1209 zo dňa 21.03. 2013)* k navrhovanej činnosti uvádza nasledovné: parc. Č. 2240, 2232/28 a 2232/1 sú v evidencii katastra nehnuteľností vedené ako trvalý trávnatý porast (katastrálny portál zo dňa 21.03.2013). Trvalé alebo dočasné odňatie poľnohospodárskej pôdy bude potrebné usporiadať v zmysle § 17 zákona s doložením dokladov citov. v § 17 ods.5/ zákona. Pokiaľ navrhovaný zámer presiahne výmeru 1000 m^2 a nie je v súlade s územným plánom obce, podľa § 13 – 15 zákona je potrebný súhlas Obvodného pozemkového úradu v Trenčíne.

Urbárske pozemkové spoločenstvo Malá Lehota – Lehota pod Vtáčnikom z r. 2012 – *stanovisko k zmene č.1 POPD, ktorá súvisí s realizáciou navrhovanej činnosti (list zo dňa 18.06.2012)* uvádza:

„Dňa 15.08.2011 sa uskutočnilo ústne pojednávanie vo veci povolenia Zmeny č.1 banskej činnosti - dobývanie výhradného ložiska andezitu v dobývacom priestore Malá Lehota I na roky 2008 - 2026.

Toto konanie bolo prerušené aj na základe stanoviska vlastníka pozemku Urbárskeho pozemkového spoločenstva Malá Lehota. K tejto problematike UPS Malá Lehota odovzdalo na vedomie OBU Prievidza Stanovisko, zaslané KSR Kameňolomy SR, s.r.o. Zvolen zo dňa 28.02.2012.

Dna 13.6.2012 sa uskutočnilo rokovanie výboru UPS Malá Lehota so zástupcami KSR Kameňolom SR, s.r.o. Zvolen k predmetnej problematike. Zástupcom firmy bolo oznámené, že UPS Malá Lehota zotrváva na svojom stanovisku, ktoré bolo v písomnej forme odovzdané na OBU v Prievidzi.

UPS Malá Lehota požaduje, aby boli odstránene nedostatky v oblasti prašnosti

technologickej linky a nedostatky v skládkovaní spracovaného produktu. Dávame vám na vedomie, že o požadovanej problematike sme ochotní rokovať až po uvedení technologickej linky do režimu trvalej prevádzky. Ďalšou podmienkou navýšenia ťažby v lome, a teda aj navýšenia expedície spracovanej produkcie, je zaasfaltovanie povrchu cesty určenej na expedíciu z lomu. Po zrealizovaní týchto opatrení UPS Malá Lehota zaujme svoje stanovisko k požadovanej zmene a v písomnej podobe ho odovzdá zástupcom firmy a aj na OBU v Prievidzi."

Urbárske pozemkové spoločenstvo Malá Lehota – Lehota pod Vtáčnikom z r. 2013 – *vo vyjadrení k správe o hodnotení (list zo dňa 04.04. 2013)* uvádza:

„Navrhovateľ KSR Kameňolomy SR, s.r.o., Zvolen predložil MŽP SR do tohto času už dva spracované materiály s cieľom dostať súhlas na pokračovanie v ťažbe andezitu v ďalšom období. Prvý materiál bol dňa 16.08.2011 na MŽP SR prerokovaný bez pozvania vlastníka pozemku. UPS Malá Lehota ako vlastník pozemku doručilo na MŽP SR k tomuto prerokovávanému materiálu svoje stanovisko v písomnej podobe. Odovzdané stanovisko k obsahu prerokovávaného materiálu obsahovalo závažné výhrady a konštatovania. Od MŽP SR sme očakávali, že budú zahrnuté ako povinnosť predkladateľovi sa k nim minimálne vyjadriť a zaujať stanovisko, ako ich bude riešiť. Toto sa však podľa obsahu nového materiálu, ktorý nám bol vo februári v r.2013 zástupcom predkladateľa odovzdaný, nestalo.

Predkladateľ sa novým materiálom predloženým na MŽP SR uchádza získať konečný súhlas na realizáciu svojho zámeru bez toho, aby reagoval na naše výhrady odovzdané v stanovisku zo dňa 16.08.2011. UPS Malá Lehota na svojom valnom zhromaždení dňa 23.03.2013 prerokovalo aj nový materiál, predložený na MŽP SR a schválilo k nemu svoje stanovisko. Očakávame od MŽP SR, že obsah stanoviska bude ešte pred vynesením konečného rozhodnutia v jeho výroku zohľadnený. Stanovisko bude orientované postupne k obsahu jednotlivých bodov:

ČASŤ "A" - ZÁKLADNÉ ÚDAJE, BOD 9.1 - ČINNOSŤ VYKONÁVANÁ BANSKÝM SPÔSOBOM, posledný odstavec - Predkladateľ vedome zatajuje, že doteraz nemá aj napriek uskutočnenému prerokovaniu súhlas Obvodného banského úradu v Prievidzi vo veci povolenia Zmeny č.1 POPD v DP na roky 2011 až 2026. V súčasnej dobe platí rozhodnutie Obvodného banského úradu v Prievidzi, ktorým je predkladateľovi povolené ťažiť do predpokladanej výšky 95 000 andezitu ročne.

BOD 9.2 - TECHNOLOGICKÁ LINKA NA ÚPRAVU VYŤAŽENEJ HORNINY A KAMENIVA - Technologická linka doposiaľ nie je skolaudovaná a termín ukončenia skúšobnej prevádzky je v nedohľadne. Vyhodnotenie skúšobnej prevádzky a následná možnosť jej kolaudácie, ktorá je podmienkou uvedenia do trvalej prevádzky, má už tretíkrát predĺžený termín. Ten posledný je stanovený do 31.07.2013. Výhrady UPS Malá Lehota sú nasledovné:

a) Nedostatočné skrápanie primárneho drviča a nedokonale zakrytovanie presýpacích častí.
b) Nevybudovanie chránených skládok kameniva a nevybudovanie stabilného systému skrápania skládkovaného drveného materiálu.

BOD 9.3 – PRÍJAZDOVÁ KOMUNIKÁCIA - Príjazdová komunikácia cca v 50% svojej dĺžky nemá asfaltový povrch. Kamenné lôžko cesty je predkladateľom zasypané najjemnejšou frakciou zomletého kameniva, čo je príčinou vysokej prašnosti. Cesta nie je skolaudovaná a aj napriek tomu je využívaná firmou na odvoz kameniva.

BOD 10. 1 - NULOVÝ VARIANT - Ťažba stavebného kameňa je realizovaná na základe povolenia banskej činnosti Obvodného banského úradu v Prievidzi zo dňa 08.08.2008 č.j. 716-2110/2008 s časovou platnosťou do 31.07.2026. Toto rozhodnutie umožňuje firme ťažiť andezit do predpokladanej výšky 95 kt./rok. Zo strany vlastníka pozemku, ktorý dal súhlas k tomuto rozhodnutiu a obce Lehota pod Vtáčnikom je toto rozhodnutie

akceptované.

BOD 10.2 - NAVRHOVANÝ VARIANT - UPS Malá Lehota ako vlastník prenajatého pozemku nesúhlasí s rozširovaním ťažby činnosťou vykonávanou banským spôsobom v objeme do 300 kt./rok. Nemáme výhrady, aby ťažba uvedeným spôsobom pokračovala na uvedených parcelách, ktoré má firma v prenájme. Požadujeme zachovanie výšky ročnej ťažby do 95 kt./rok v súlade s doteraz platným rozhodnutím. Naša argumentácia spočíva aj v tom, že v tejto lokalite sú v prevádzke 3 kameňolomy so schváleným objemom ťažby do 95 kt/rok.

ČASŤ "B“ POŽIADAVKY A VSTUPY, BOD 2. VODA – ZDROJE VODY. V kameňolome je vybudovaná vodná nádrž s vyhovujúcim objemom 729 m^3, ktorá by v prípade dostatočného zdroja úžitkovej vody zabezpečovala potreby pre technologický proces. Keďže zdroje tejto vody sú minimálne, v letných mesiacoch, keď ju najviac treba, skoro žiadne, firma realizuje celý proces bez dostatočného, alebo aj bez žiadneho skrápania, čo spôsobuje extrémnu prašnosť s dopadom na obyvateľov obce. Na odstránenie tohto stavu UPS Malá Lehota požaduje, aby si spoločnosť na vlastné náklady vybudovala podzemný vrt, alebo zabezpečila možnosť čerpať" vodu z už existujúceho vrtu, ktorý sa nachádza v tesnej blízkosti vodnej nádrže.

BOD 5 - NÁROKY NA DOPRAVU A INFRAŠTRUKTÚRU - Cestná komunikácia na odvoz kameniva z lomu je vzdušnou čiarou vzdialená cca 500 m od príbytkov občanov. Požadovaná početnosť prejazdnosti 60 áut za jeden deň by bola zdrojom extrémnej prašnosti, hlučnosti a exhalátov v ovzduší. Prejazdnosť 20 áut cez deň, ktorá zabezpečuje expedíciu doteraz povolenej ťažby, za podmienky zaasfaltovaného povrchu cestnej komunikácie po celej dĺžke, je možné akceptovať.

II. ÚDAJE O VÝSTUPOCH, 1. OVZDUŠIE, BOD 3.10.2 - KAMEŇOLOMY A SÚVISIACE SPRACOVANIE KAMEŇA AKO STREDNÝ ZDROJ ZNEČISTENIA OVZDUŠIA - Súhlas na využívanie novej stavby ako stredného zdroja znečisťovania ovzdušia vydal Okresný úrad životného prostredia v Prievidzi ako orgán štátnej správy dňa 19.06.2012. Vydal ho aj napriek tomu, že správa o meraní úrovne znečistenia ovzdušia z merania koncentrácie TZL častíc frakcie PM_{10} vo vonkajšom ovzduší vykazovala prekročenie zákonom o ovzduší stanovené hodnoty. Uskutočnené meranie TZL PM_{10} častíc v dňoch 13.07. až 15.07.2010 nezodpovedalo podmienkam zákona a vyhlášky o kvalite ovzdušia a malo vypovedaciu hodnotu, ktorú však Obvodný úrad životného prostredia v Prievidzi vedome nebral do úvahy pri vydaní súhlasu. Ak by sa mali objektívne namerať ročné limitné hodnoty emisií TZL častíc PM_{10}, tak je v zmysle zákona, ale aj podľa vyjadrenia zástupcu firmy, ktorá konštatované meranie realizovala, potrebné urobiť indikatívne meranie - to predstavuje osem týždňov merania rozdelených počas roka. Dovolíme si konštatovať, že predkladateľ žiadosti vzhľadom na finančnú náročnosť zadal objednávku na firmu ENVItech s.r.o. Trenčín urobiť meranie iba počas troch dní. Takéto meranie však nemožno použiť na stanovenie dodržiavania ročnej limitnej hodnoty TZL PM_{10}. A toto predsa musel vedieť aj štátny orgán, ktorý súhlas vydával. Keďže určujúcou škodlivinou u nového stredného zdroja znečisťovania pri uvádzaní do prevádzky je prašnosť, zákon požaduje, aby pred vydaním súhlasu na uvedenie technologickej linky do trvalej prevádzky bolo meranie v súlade s požiadavkami zákona o ovzduší. Žiadame aj zástupcov obce, aby takéto meranie pred vydaním súhlasu požadovali uskutočniť v záujme ochrany zdravia občanov.

Plošným zdrojom znečisťovania ovzdušia už sú plochy skládok, ktoré nie sú počas celého roka a hlavne v období suchých bezdažďových dní ani zakryté, ani skrápané a doposiaľ ani zapenené. Pri poslednom predĺžení skúšobnej prevádzky konateľ firmy prezentoval zámer použiť na eliminovanie prašnosti skládok výrobok DUST STOP. Musíme však konštatovať, že jeho použitie sa v lome ešte ani len skúšobne neuskutočnilo, a preto sa nedá jeho účinnosť v tejto chvíli hodnotiť, tiež aj z toho dôvodu, že povrch skládok bude sústavne narušovaný prebiehajúcou expedíciou kameniva zo skládok. Problém by mohlo čiastočne vyriešiť vybudovanie veľkokapacitných zásobníkov kameniva, z ktorých by sa

denná expedícia realizovala. Konštatované realizované opatrenie zamerané na zamedzenie šírenia emisií prachu, ktoré spočívalo vo vykonaní výsadby 2300 ks stromčekov, sa nedá v súčasnosti hodnotiť ako opatrenie, ktoré zamedzí šíreniu prachu. Jeho pozitívny účinok je možné očakávať" snáď za 15 rokov, keď stromčeky vyrastú. Ale vďaka aj za jeho realizáciu.

ROZPTYL ZNEČISŤUJÚCICH LÁTOK - UPS Malá Lehota aj v prvom stanovisku odoslanom na MŽP SR konštatovalo, že údaje uvádzané v predloženom materiáli sú zavádzajúce, niektoré až klamlivé. Výsledky merania TZL PM_{10} v obci Cigeľ a Podhradie nám neboli predložené a ani nie je známe, že sa tieto merania uskutočnili. KSR - Kameňolomy SR s.r.o. Zvolen zrealizovali v dňoch 13.07. až 15.07.2010 takéto meranie na jednom odbernom mieste v obci Lehota pod Vtáčnikom. Keď sme si dovolili poukázať na namerané hodnoty v tomto meraní, tak konateľom firmy bola ich výška spochybňovaná a zo strany konateľa bolo prehlásené, že aj tak to nie je ich povinnosť merať. Takéto prehlásenie si dovolil na konaní, ktoré zvolal stavebný úrad a za účasti zástupkyne OÚŽP v Prievidzi, ktorá proti tomu neprotestovala. Dávam vám do pozornosti predkladateľom uvádzané skutočnosti, že na obytnej zástavbe v Lehote pod Vtáčnikom dosahuje príspevok ku krátkodobej koncentrácii TZL častíc PM_{10} hodnotu 20,0 $\mu g/m^3$, čo predstavuje iba 40% limitnej hodnoty. Zákonom o ovzduší je limitná hodnota stanovená na 50 $\mu g/m^3$. Predkladateľ k svojmu tvrdeniu prikladá ešte konštatovanie, že po znížení požadovaného objemu ťažby 500 kt. na 300 kt./rok bude uvedený rozptyl ešte nižší. S týmto konštatovaním nesúhlasíme. Dokladujeme Vám namerané hodnoty TZL PM_{10}, ktoré boli namerané počas merania, zrealizovaného na základe žiadosti predkladateľa:

13.07.2010 - 43 $\mu g/m^3$
14.07.2010 - 40 $\mu g/m^3$
15.07.2010 - 59 $\mu g/m^3$

Toto sú priemerné hodnoty namerané v uvedených dňoch. Počas merania však boli časové úseky, keď" hodnoty dosahovali extrémnych výšok. Dávam vám do pozornosti veternú ružicu z tejto správy, ktorá má tiež vypovedaciu hodnotu pri porovnávaní smeru vetra k odbernému miestu a výšky nameraných hodnôt. Uvedenú správu aspoň v podstatnej časti vypovedacích hodnôt vám zasielame ako dôkaz v prílohe tohto stanoviska. Navrhovateľom uvádzaná priemerná rýchlosť vetra za posledných 10 rokov na stanici v Prievidzi 2,2 m/s je údaj, ktorý je nameraný v nadmorskej výške 260 m n.m. a nie je objektívne použiteľný pre posudzovanú lokalitu, v ktorej je vybudovaná technologická linka kameňolomu. Táto sa nachádza vo výške 550 až 650 m n.m. Požiadavka vybudovať pred primárnym drvičom protihlukovú stenu bola zástupcom predkladateľa odmietnutá z dôvodu obrovských rýchlostí vetra v priestore technologickej linky a z toho vyplývajúcej ohrozenosti jej stability.

HLUK - Kameňolomy SR s.r.o. Zvolen v aktuálne predkladanom materiáli uvádzajú, že mali na pamäti zachovanie princípu opatrnosti, a že v čase spracovania hlukovej štúdie sa uvažovalo s produktivitou lomu 500 kt./rok. Je evidentne dokázateľné, že v čase, keď spoločnosť realizovala meranie hlučnosti v obytnej zóne najbližšie prístupnej k cestnej komunikácii, nebola realizovaná expedícia kameniva s hustotou prevádzky 60 áut za deň. Z akustickej štúdie, ktorú na základe objednávky predkladateľa spracoval Ing. Vladimír Plaskoň, je čitateľné, že emisná hladina hluku v obytnej zóne je trvale od 35,5 dB do 38,8 dB. Ing. Plaskoň vo svojej štúdii a nielen on konštatuje, že dlhodobá expozícia nižšími hladinami hluku má negatívny vplyv na človeka, s následnými poruchami srdcovo-cievneho systému. Pozorované sú poruchy spánku, depresie a neurózy.

Príznaky narušenia spánku pri neustálom hluku sa začínajú prejavovať od hodnoty hluku od 30 dB. Hodnota menšia ako 30 dB je akceptovaná t.z.v. LEHNANOVOU schémou účinkov na ľudský organizmus. UPS Malá Lehota požaduje, aby boli spoločnosti uložené zrealizovať opatrenia, ktoré budú spočívať v eliminácii dopadov hlučnosti na obyvateľov. Vplyv na obyvateľstvo obce v prípade nerešpektovania nami predkladaného stanoviska

a schválenia predkladaného materiálu v obsahu, ako je predložený, bude dlhodobo negatívny. Zdravotné riziká budú vznikať dopadom vplyvu na obyvateľov vo forme emisií TZL PM_{10}, NO_2, a benzénov C_6H_6 z dôvodu preexponovanej automobilovej dopravy. Dlhodobo negatívny dopad bude mať trvalá hlučnosť vyššia ako 30 dB.

Je až zarážajúce, že predkladateľ, keď sa uchádzal o vyriešenie stretov záujmov o nájomnú zmluvu na prenájom pozemkov na ťažbu, sľuboval vlastníkom pozemkov – podielnikom UPS Malá Lehota, že zrealizuje výstavbu technologickej linky za použitia najmodernejšej techniky a bude ju prevádzkovať tak, aby nemala negatívny dopad na obyvateľov. Vtedy požadovanú výšku ťažby v súlade s POPD do 95 kt./rok už dnes uvažuje prekročiť v rozpore s POPD schváleným Obvodným banským úradom v Prievidzi. Predkladateľom uvádzané riziko z hľadiska kameňolomu v ním požadovanej výške ťažby nebude predstavovať riziko z hľadiska ohrozenia zdravia, je voči občanom arogantné. UPS Malá Lehota od MŽP SR požaduje, aby bola predkladateľovi uložená povinnosť vybudovať po celej dĺžke technologickej linky bariérovú protiprašnú a protihlukovú stenu zo strany obce Lehota pod Vtáčnikom min. vo výške skádkovaného kameniva, t.j. 6 – 8 m. Prevádzka kameňolomu Vtáčnik je podľa obsahu nájomnej zmluvy uvažovaná min. do r. 2032. Preto je nutné firme nariadiť zrealizovať všetky dostupné opatrenia, ktoré budú eliminovať škodlivé faktory zhoršujúce zdravotný stav obyvateľov.

UPS Malá Lehota konštatuje, že iba za podmienky rešpektovania našich výhrad k obsahu predkladaného materiálu a zrealizovania nami navrhovaných a požadovaných opatrení uvádzaných v tomto liste, bude možné k predkladanému materiálu zaujať kladné stanovisko. Stanovisko UPS Malá Lehota k materiálu predloženému na schvaľovací proces MŽP SR je v súlade s uznesením podielnikov na Valnom zhromaždení dňa 23.03.2013 negatívne.“

Prílohy ku stanovisku:

1. Správa o meraní úrovne znečistenia ovzdušia s upriamením pozornosti na bod 3 a bod 7
2. Mailová komunikácia s vedúcim laboratória, ktorý predmetné meranie realizoval
3. Rozhodnutie Obvodného banského úradu v Prievidzi vo veci Zmeny č.1 povolenej banskej činnosti v DP na roky 2011 až 2026
4. Rozhodnutie obce Lehota pod Vtáčnikom ako príslušného stavebného úradu vo veci skúšobnej prevádzky technologickej linky

Jozef Vida, Lehota pod Vtáčnikom občan obce *(list zo dňa 08.04.2013)* - vo svojom stanovisku uvádza:

„Je zarážajúce a podľa môjho názoru až arogantné, ako sa správa vedenie KSR - Kameňolomy SR, s.r.o, Neresnícka cesta 3, 960 01 Zvolen k občanom obce Lehota pod Vtáčnikom ako celku, hoci problém bol otvorený v katastrálnom území Malá Lehota ešte v roku 2007.

Pri otvorení zmieneného kameňolomu už pri rokovaní na Valnom zhromaždení UPS o prenajatí ťažby v lome na obdobie 30 rokov sa stal podvod na občanoch celej obce. Podvod bol v tom, že len malá časť vlastníkov UPS sa tohto valného zhromaždenia zúčastnila. Za prenájom zodvihlo ruky cca 50 prítomných a 7 boli proti. Taktiež informácia o takom veľkom rozsahu ťažby, ako je to momentálne v súčasnosti, nebola verejne riešená. Snahou zástupcov Kameňolomov SR, ako sa firma honosne volá, sú majitelia firmy občania Rakúska, bolo na tomto zhromaždení cieľom získať súhlas na prenájom, čo sa aj podarilo. Takže keď to dám do percentuálneho súhlasu, tak asi 3 % občanov obce Lehota pod Vtáčnikom, členov UPS Malá Lehota, rozhodlo tom, že na obdobie 30 rokov bude tú peknú prírodu, ktorá je v tejto lokalite a jej okolí, zasýpať prach šíriaci sa z drvičov a taktiež hluk. O veľkej arogancii celej firmy svedčí to, že nemajú toľko slušnosti a odvahy, aby oslovili najskôr vlastníkov tejto lokality, t.j. vlastníkov UPS a ostatných občanov, ktorí tu žijú, ale požiadali o rozšírenie ťažby dobývacieho priestoru MŽP SR. Rád by som vedel, či podnikateľ SR by takto a takýmto nekalým spôsobom mohol ničiť prírodu v susednej krajine, ohrozovať zdravie občanov, zvierat a lesnú zver, ako to Kameňolomy SR v

katastrálnom území Malá Lehota robia. Negatívny dopad tejto ťažby pôsobí nielen na občanov Lehoty pod Vtáčnikom, ale aj na občanov priľahlých obcí Cigeľ a Podhradie. Keď som si niekoľkokrát prečítal tú časť, kde sa hodnotia „Vplyvy na životné prostredie“, zamyslel som sa nad tým, kto to stanovisko vypracoval, či okrem toho, že opísal všetky tie štúdie, si ich aj aspoň čiastočne preveril/-a, alebo koľko času za prevádzky lomu v tejto lokalite strávil/-a. Mne to stanovisko pripadá tak, ako by bolo písané pri káve u zmieňovanej spoločnosti Kameňolomy SR. Jednotlivé odseky tejto state sú polopravdy a klamstvá. Cesta, o ktorej sa v úvode hovorí, je ako bezprašná, s asfaltovým povrchom, vybudovaná v dĺžke asi 1,1 km. Je to cesta od bývalej Bane Lehoty k záhradkárskej osade. Ďalší úsek v dĺžke 0,8 km je cesta vyložená betónovými panelmi, ktorá bola vybudovaná ako prístupová cesta cez pole na Poľno Vtáčnik. Ostávajúci úsek dlhý 2,9 km je úplne prašná cesta vysypaná na povrchu jemným štrkom a prachom, ktorý autá víria na okolité polia.

Kamenný prach sa šíri taktiež z haldy, ktorá je značne veľká nielen do plochy, ale aj výšky a objemu a vplyvom vetra je prach roznášaný po okolí. Tento prach sa usádza na listoch stromov, na tráve, ktorú spásajú ovce pasúce sa na lúkách a pasienkoch v okolí, ale vozí sa aj pre dobytok pri kosení trávy a v neposlednom rade ju spása aj lesná zver. Tento kamenný prach je taktiež vplyvom vetra fúkaný nad uvedené obce a dýchajú ho všetci obyvatelia vrátane malých detí. Tento kamenný prach je zdravotne určite veľmi nebezpečný, pretože je ostrý, prichytáva sa na dýchacie cesty a na rastliny, z ktorých ho nezmyje ani dážď. Neviem si predstaviť, ako môže niekto napísať, že z hľadiska scenérie nedôjde k podstatnejším zmenám. Veď sa má úplne odlesniť niekoľko hektárov lesa, potoka. Tento potok vyschol pod povrchovou činnosťou Bane Cígeľ ešte za jej prevádzky. Rád by som vedel, ako si tvorca tejto state, kde hovorí o štruktúre krajiny, predstavuje zlepšenie štruktúry po realizácii rekultivačných prác. To si myslí, že ten, kto tú prírodu zdevastuje vyťažením kameňa, naspäť navozí na svoje náklady ornicu, ktorú nenávratne zničil, že vysadí stromy či kríky. Prečo zavádza o rekultivačných prácach, ktoré nikdy nebudú. Príroda sa s tým nevysporiada ani za niekoľko desaťročí možno storočí. Je mi jasné, že kameň, ako nerast je zaujímavou stavebnou surovinou a má významné stavebné postavenie. V lokalite pohoria Vtáčnik sú však tri otvorené kameňolomy, v ktorých je kameň asi rovnako kvalitný. Novootvorený kameňolom v susednom katastrálnom území Podhradie hlboko zasiahol do krajiny, keď bolo odlesnených cca 20 ha lesa. Ak by bola zvýšená požiadavka na kameň, dalo by sa to vyriešiť z tohto miesta. Tento kameňolom je dostatočne ďaleko od ľudských obydlí, a teda nezasahuje tak negatívne na život občanov. Podobne ako aj kameňolom v Kamenci pod Vtáčnikom.

Každý, kto ovláda malú násobilku, vie, že koľkokrát sa zvýši ťažba za rok, toľkokrát sa zvýšia aj negatívne vplyvy ťažby na životné prostredie. Teda nemôže napísať záver, že zvýšenie ťažby na 300 000 ton ročne bude bez závažného zvýšenia vplyvu na životné prostredie v dotknutom území. Na jednotlivé state spracované NOVING-om Nováky, spol. s.r.o., by sa dalo napísať množstvo negatív a spochybňovať toto stanovisko. Myslím si, že to okrem mojej osoby uskutočnia aj zástupcovia UPS Malá Lehota či iní občania obce Lehota pod Vtáčnikom. Zvýšenie ťažby kameňa na 300 000 ton ročne je žraločou požiadavkou zainteresovaných vo firme Kameňolomy SR. Možno otvorene povedať, že to nie sú podnikateľské zámery, ale že sú to podnikavci, ktorí chcú vydrancovať, čo sa dá, bez ohľadu na to, čo spôsobili v krajine, kde zasiahli svojou činnosťou.

Záverom vyjadrujem presvedčenie, že MŽP SR bude ochraňovať životné prostredie občanov dotknutých obcí, že mu bude záležať na zdravotnom vývine a živote občanov v tomto regióne v budúcich 30 rokoch, že nedovolí rozšírenie priestorov dobývania kameňa a neodsúhlasí zvýšenie ťažby nad rámec pôvodnej dohody z roku 2007.“

KSR – Kameňolomy SR, s.r.o. – doplňujúce informácie k správe o hodnotení (*list č.* 73/ŽP/Vt/13 zo dňa 31.05.2013), ktorým navrhovateľ poskytol vyjadrenie k stanovisku Urbárskeho pozemkového spoločenstva, občana Jozefa Vidu a obce Lehota pod Vtáčnikom. Súčasťou listu je aj odôvodnenie výberu iného variantu, ako bol posudzovaný v zámere. Toto odôvodnenie je zahrnuté v časti III.1 „Vypracovanie zámeru a správy o

hodnotení.“

VYJADRENIE K STANOVISKU UPS MALÁ LEHOTA:

„Časť A- Základné údaje *k bodu 9.1. – Činnosť vykonávaná banským spôsobom, posledný odstavec*

Správne konanie o povolenie Zmeny 1 týkajúce sa navýšenia povolenej ročnej kapacity ťažby v DP Malá Lehota I na 200 tis. ton bolo zastavené z toho dôvodu, že KSR sa rozhodla prejednať navýšenie ročnej kapacity ťažby na 300 tis. ton v prebiehajúcom procese E.I.A. a na základe výsledku posudzovacieho procesu následne požiadať o zmenu príslušných banských povolení. Preto sme nedoložili na OBÚ v Prievidzi požadované doklady a nechali sme správne konanie zastaviť.

k bodu 9.2. Technologická linka na úpravu vyťaženej horniny a kameniva

Táto poznámka UPS nesúvisí s prejednávaným zámerom. Technologická linka na úpravu kameniva je v skúšobnej prevádzke s termínom jej ukončenia k 31.07.2013. Výhrady UPS boli uplatnené v tomto správnom konaní a v rámci tohto konania sa taktiež riešia.

k bodu 9.3. Príjazdová komunikácia

Stavba príjazdovej komunikácie do kameňolomu Vtáčnik o dĺžke cca 5,4 km bola v júli 2010 povolená Obcou Lehota pod Vtáčnikom – príslušným stavebným úradom s termínom dokončenia do 3 rokov od nadobudnutia právoplatnosti stavebného povolenia, t.j. k dátumu 23.08.2013. Jedná sa o vyvolanú investíciu, ktorá umožní dopravu hotových výrobkov z kameňolomu mimo intravilánov okolitých obcí. Prašnosť nedokončených úsekov je znižovaná skrápaním za pomoci prenajatej cisterny a v súčasnej dobe sa komunikácia pripravuje na dokončenie pokládkou asfaltového povrchu na zostávajúcich úsekoch tak, aby k dátumu ukončenia platnosti stavebného povolenia bola cesta stavebne dokončená a pripravená ku kolaudácii.

k bodu 10.1. Nulový variant

Trváme na posúdení vplyvu pokračovania ťažby andezitu na ložisku Malá Lehota – Vtáčnik, mimo hraníc DP Malá Lehota I a z tohto dôvodu považujeme nulový variant, tzn. že by sa činnosť nerealizovala, za neakceptovateľný.

k bodu 10.2. Navrhovaný variant

- Navrhovaná výška limitu ťažby 300 tis. ton ročne zaručuje legislatívny predpoklad pre bezkonfliktné dodávky kameniva v prípade jednorazových veľkých akcií, ako je napr. pripravovaný obchvat mesta Prievidza a pod. V prípade, že by kameňolom Vtáčnik dodával na túto alebo inú podobnú stavbu materiál, potrebuje mať schválený dostatočný limit ťažby tak, aby sme mohli uzatvoriť hospodárske zmluvy na dodávky kameniva a prípadné dodávky kameniva realizovať bez rizika možných sankcií zo strany dotknutých orgánov štátnej správy práve z hľadiska prekročenia povolených limitov ťažby. Pokiaľ nebude mať kameňolom zákazky, nebude prekračovať ani jestvujúci povolený limit ťažby vo výške ťažby 95 tis. ton. Faktické povolenie navýšenia limitov ťažby je predmetom následného správneho konania vedeného príslušným obvodným banským úradom, ktorého účastníkom je vždy vlastník dotknutých pozemkov, tzn. v našom prípade UPS Malá Lehota. Svoje námietky, mimo iného taktiež ohľadne výšky ťažby, môže uplatniť v tomto správnom konaní.
- Z komplexného posúdenia navrhovanej činnosti na životné prostredie vyplýva, že negatívne vplyvy navrhovanej činnosti identifikované v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie pri dodržaní navrhovaných opatrení nedosahujú parametre, ktoré by spôsobovali závažné zmeny kvality životného prostredia dotknutého územia a jeho širšieho okolia a taktiež nevytvárajú predpoklady pre závažné negatívne ovplyvnenie zdravotného stavu obyvateľov širšieho dotknutého územia. Realizáciou činnosti nedôjde k narušeniu ekologickej stability záujmového územia, preto požadujeme zachovanie navrhovaného ročného limitu ťažby vo výške 300 tis. ton.

Časť B – I. Požiadavky a vstupy k bodu 2. Voda – Zdroje vody

Kapacita zásobnej nádrže o objeme 729 m^3 je dostatočná pre zásobovanie technologickej linky a technologická linka má dostatočné výkonné skrápanie, ktoré účinne likviduje prašnosť. Problematiku sekundárnej prašnosti u skládok hotových

výrobkov riešime zakrytím týchto skládok plachtami a skrápaním manipulačných plôch a skladov autocisternou. Táto problematika je riešená v rámci skúšobnej prevádzky technologickej linky - viď doplňujúce informácie k časti A, bodu 9.2.

Požiadavky na vybudovanie podzemného vrtu sú neoprávnené a neodôvodnené a preto ich odmietame.

k bodu 5 -Nároky na dopravu a infraštruktúru

Hluková štúdia prepočítaná na pôvodne navrhovanú kapacitu ťažby vo výške 500 tis. ton ročne (Príloha č. 9) preukázala, že kameňolom ani doprava z lomu výraznejšie neovplyvnia jestvujúce hlukové pomery v obytnej zóne obce Lehota pod Vtáčnikom. Pri zmene – znížení kapacity ročnej ťažby na 300 tis. ton nemôžu byť výpočty hlukovej štúdie prekročené. Námietku preto považujeme za bezpredmetnú.

I. *Údaje o výstupoch k bodu 1. Ovzdušie a rozptyl znečisťujúcich látok:*

- Súhlas na užívanie zdroja znečisťovania ovzdušia bol udelený na základe našej žiadosti, priloženého prevádzkového poriadku, návrhu prevádzkovej evidencie, vyhodnotenia skúšobnej prevádzky a správy o diskontinuálnom meraní emisií v skúšobnej prevádzke a žiadosti o schválenie výpočtu množstva emisií zo zdroja znečisťovania, čím sme si splnili povinnosť podľa § 17 ods. 2 zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší.
- OÚŽP v Prievidzi, orgán štátnej správy ochrany ovzdušia, nás nepožiadal o zhodnotenie vplyvu zdroja v okolí, jeho umiestnenia (rozptylová štúdia alebo imisný posudok), toto môže orgán ochrany ovzdušia vyžadovať pri umiestnení stavby veľkého zdroja znečisťovania ovzdušia.
- Súhlas sa vydáva za 4 podmienok, v súhlase nie je definovaný individuálny emisný limit, teda v zmysle § 6 ods. 3 vyhlášky MŽP SR č. 410/2012 Z.z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší platí špecifický limit podľa bodu II.C.9.2B prílohy č. 7. OÚŽP môže kontrolovať dodržiavanie podmienok (napr. po doručenom podnete)
- Spôsob lehoty a požiadavky na zisťovanie a preukazovanie údajov o dodržaní určenej emisnej požiadavky sú dané vyhláškou MŽP SR č. 411/2012 Z.z. o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí, takže si plníme zákonnú povinnosť ak preukážeme dodržiavanie emisného limitu a 4-och podmienok súhlasu.
- KSR vykonala v roku 2010 meranie úrovne znečisťovania ovzdušia. Išlo len o orientačné meranie, pretože hodnotenie kvality ovzdušia v zmysle § 7, odst. 2 zákona o ovzduší vykonáva poverená organizácia vo všetkých aglomeráciách a zónach (SHMÚ)
- Spôsob hodnotenia kvality ovzdušia je bližšie rozvedené vo vyhláške č. 360/2010 Z. z. o kvalite ovzdušia
- meranie úrovne znečistenia ovzdušia podľa § 8 zákona č. 137/2010 o ovzduší vykonáva poverená organizácia v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší (Opatrenia na obmedzenie znečisťovania ovzdušia) OÚŽP môže v súhlase určiť prísnejšie emisné limity a prísnejšie technické požiadavky a podmienky prevádzkovania ako sú ustanovené, aby bolo znečisťovanie čo najnižšie a aby určené EL a podmienky ochrany ovzdušia boli v súlade s najlepšou dostupnou technikou. Určené podmienky ochrany musia vytvoriť technické možnosti na reguláciu stacionárnych zdrojov v závislosti od úrovne znečisťovania ovzdušia v danej oblasti.
- Zatiaľ prísnejšie podmienky v súhlase neboli určené a ak by tak bolo urobené musí sa preukázať zhoršená kvality ovzdušia v lokalite a potom si myslíme, že je možné toto opatrenie (sprísnené požiadavky) aplikovať na všetky zdroje znečisťovania v okolí, resp. po preukázaní najväčšieho podielu na zhoršenej kvalite ovzdušia v obci na zdroji, ktorý toto znečistenie spôsobuje.

k bodu Hluk

Závery hlukovej štúdie (Príloha č. 9) jednoznačne preukazujú, že kameňolom ani doprava z lomu výrazne neovplyvnia jestvujúce hlukové pomery v obytnej zóne obce Lehota pod Vtáčnikom.

k predposlednému odstavcu Stanoviska UPS

- Všetky štúdie, odborné stanoviská a ďalšie podklady spracované v rámci prejednávanej dokumentácie „Pokračovanie ťažby andezitu na ložisku Malá Lehota – Vtáčnik, mimo hraníc DP Malá Lehota I“ dokladujú možnosť navýšenia ročnej kapacity ťažby na 300 tis. t pri pokračovaní ťažby andezitu na ložisku Malá Lehota – Vtáčnik.
- Argumenty uvádzané v citovanom odstavci nie sú podložené konkrétnymi štúdiami, ktoré by potvrdzovali ich pravdivosť. Preto sa k nim nemôžeme vyjadriť a považujeme ich za neopodstatnené.

k poslednému odstavcu Stanoviska UPS

- požiadavka na protiprašnú a protihlukovú bariéru je neopodstatnená z už skôr uvedených dôvodov, kde bolo preukázané hlukovou štúdiou, že kameňolom neprekračuje hlukové limity a problematika sekundárnej prašnosti, ako už bolo povedané, je riešená v rámci skúšobnej prevádzky technologickej linky. UPS je účastníkom všetkých správnych konaní týkajúcich sa činnosti kameňolomu a je podrobne informované o všetkých pripravovaných opatreniach. Opatrenia, ktoré navrhuje UPS v tomto odstavci z vyššie uvedených dôvodov odmietame.

VYJADRENIE K STANOVISKU OBČANA OBCE JOZEFA VIDU:

- Problematika „prenájmu ťažby na 30 rokov“ resp. Uzatvorenie nájomnej zmluvy na pozemky UPS potrebné pre pokračovanie ťažby a vybudovanie potrebnej infraštruktúry nie je predmetom tohto posudzovania.
- Stavba príjazdovej komunikácie do kameňolomu Vtáčnik o dĺžke cca 5,4 km bola v júli 2010 povolená Obcou Lehota pod Vtáčnikom – stavebný úrad s termínom dokončenia do 3 rokov od nadobudnutia právoplatnosti stavebného povolenia, t.j. k dátumu 23.08.2013. Ide o vyvolanú investíciu, ktorá umožní dopravu hotových výrobkov z kameňolomu mimo intravilánov okolitých obcí. Prašnosť nedokončených úsekov je znižovaná skrápaním a v súčasnej dobe sa komunikácia pripravuje na dokončenie asfaltového povrchu na zvyšných úsekoch tak, aby k dátumu ukončenia platnosti stavebného povolenia bola cesta stavebne dokončená a pripravená ku kolaudácii. Zdôvodnenie výberu iného variantu hodnoteného v správe o hodnotení ako bol v zámere a jeho porovnanie s variantom posudzovaným v správe o hodnotení a nulovým variantom.
- Problematiku sekundárnej prašnosti u skládok hotových výrobkov riešime zakrytovaním týchto skládok plachtami a skrápaním manipulačných plôch a skládok autocisternou. Táto problematika sa rieši v rámci skúšobnej prevádzky technologické linky - viď doplňujúce informácie k časti A, bodu 9.2.
- Ďalšie osobné útoky pána Vidu na našu spoločnosť nebudeme komentovať.

VYJADRENIE K STANOVISKU OBCE LEHOTA POD VTÁČNIKOM:

- Zo stanoviska obce je zrejmé, že nesúhlasí s navýšením ročného limitu ťažby na 300 tis. ton. a požaduje zachovať súčasný limit ťažby vo výške 95 tis. ton. K tomuto bodu opakovane uvádzame, že navrhovaná výška limitu ťažby 300 tis. ton ročne zaručuje legislatívny predpoklad pre bezkonfliktné dodávky kameniva v prípade jednorazových veľkých akcií, ako je napr. pripravovaný obchvat mesta Prievidza a pod. V prípade, že by kameňolom Vtáčnik dodával na túto alebo inú podobnú stavbu materiál, potrebuje mať schválený dostatočný limit ťažby tak, aby sme mohli uzatvoriť hospodárske zmluvy na dodávky kameniva a prípadné dodávky kameniva realizovať bez rizika možných sankcií zo strany dotknutých orgánov štátnej správy práve z hľadiska prekročenia povolených limitov ťažby. Pokiaľ nebude mať kameňolom zákazky, nebude prekračovať ani jestvujúci povolený limit ťažby vo výške ťažby 95 tis. ton. Faktické povolenie navýšenia limitov ťažby je predmetom následného správneho konania vedeného príslušným obvodným banským úradom, ktorého účastníkom je vždy vlastník dotknutých pozemkov, tzn. v našom prípade UPS Malá Lehota. Svoje námietky, mimo iného taktiež ohľadne výšky ťažby, môže uplatniť v tomto správnom konaní.

- Z komplexného posúdenia navrhovanej činnosti na životné prostredie vyplýva, že negatívne vplyvy navrhovanej činnosti identifikované v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie pri dodržaní navrhovaných opatrení nedosahujú parametre, ktoré by spôsobovali signifikantné zmeny kvality životného prostredia dotknutého územia a jeho širšieho okolia a taktiež nevytvárajú predpoklady pre závažné negatívne ovplyvnenie zdravotného stavu obyvateľov širšieho dotknutého územia. Realizáciou činnosti nedôjde k narušeniu ekologickej stability záujmového územia, preto požadujeme zachovanie navrhovaného ročného limitu ťažby vo výške 300 tis. ton.
- Z rozptylovej štúdie sa v stanovisku obce cituje len časť textu bez toho aby sa akceptoval jej záver. Opatrenia k znižovaniu sekundárnej prašnosti boli rozoberané už v predchádzajúcich statiach. Ide o zaplachtovanie skládok drobného kameniva, skrápanie skládok a manipulačných plôch a dokončenie asfaltového povrchu príjazdovej komunikácie do lomu.“

5. Vypracovanie odborného posudku podľa § 36 zákona

Odborný posudok podľa § 36 ods. 6 a 7 zákona, na základe určenia MŽP SR *(list č. 1597/2013-3.4/jm zo dňa 03.06.2013),* vypracovala RNDr. Helena Barošová, zapísaná v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie činností na životné prostredie, ako fyzická osoba pod číslom 159/97-OPV. Na vypracovanie posudku boli použité podklady poskytnuté MŽP SR, stanoviská subjektov zúčastnených v procese posudzovania, záznam z verejného prerokovania navrhovanej činnosti, osobné poznatky a skúsenosti z problematiky posudzovania, terénna obhliadka riešeného územia, vrátane získavania doplňujúcich informácií od pracovníkov prevádzky a odborné konzultácie s pracovníkmi Envitech, s.r.o. Trenčín, ktorí realizovali meranie kvality ovzdušia v roku 2010 priamo v obci Lehota pod Vtáčnikom.

Posudok bol doručený na MŽP SR v auguste 2013. V posudku spracovateľka uvádza, že z hľadiska vyhodnotenia úplnosti predložená správa o hodnotení pre navrhovanú činnosť je po formálnej aj obsahovej stránke spracovaná na dobrej úrovni, primeranej vplyvom posudzovanej stavby. Ide o dokumentáciu uspokojivo vypracovanú, v ktorej sa vyskytujú niektoré nedostatky. Obsah dokumentácie a jej štruktúra zodpovedá potrebám posúdenia a požiadavkám zákona. Posudzovaná správa o hodnotení zodpovedá nárokom, ktoré zo zákona vyplývajú pre spracovanie tohto stupňa dokumentácie.

Správa o hodnotení navrhovanej činnosti obsahuje 103 strán textu a 9 príloh v tlačenej forme. V digitálnej forme je spolu 16 príloh, t.j. sú v digitálnej forme zverejnené aj prílohy, spracované a publikované v etape zámeru. Grafické prílohy sú identifikované v názve, avšak bolo by vhodné doplniť ich o mapy širšieho okolia a zakresliť do nich ostatné kameňolomy v okolí riešeného lomu. Vhodná by bola aj fotodokumentácia. Ostatné prílohy sú urobené dobre a postačujú na účel prezentácie environmentálnych údajov o území a technických parametrov stavby. Výkresová časť je prevzatá zo vstupných materiálov navrhovateľa, je dostatočne identifikovateľná, označená mierkou zobrazenia a vysvetlivkami. Prílohová časť dokumentácie primerane plní funkciu doplnkových technických údajov o navrhovanej činnosti. Textovú časť vhodne dopĺňajú vložené tabuľkové údaje.

Z hľadiska úplnosti správy o hodnotení spracovateľka posudku uvádza, že dokumentácia obsahuje primerane náležitosti podľa zákona, pričom umožňuje oboznámenie sa s navrhovanou činnosťou. Obsahuje nulový variant a realizačný variant. V zámere posudzovaný realizačný variant predstavoval rozšírenie ťažby na 500 000 ton/rok. V správe o hodnotení predstavoval posudzovaný realizačný variant kapacitu rozšírenia ťažby na 300 000 ton/rok. Vysvetlenie k tejto zmene uviedol navrhovateľ v liste 73/ŽP/Vt/13 zo dňa 31.05.2013. Dôvodom zmeny, zníženia ročného limitu ťažby na 300 tis. ton, je jednak zhodnotenie situácie na trhu stavebného kameňa, kde veľká konkurencia znižuje potenciálne možné objemy dodávaného kameniva na trh, ale tiež priemerné predajné ceny. Hlavným dôvodom dobrovoľného obmedzenia ročného limitu ťažby na 300 tis. ton je

ústretový krok zo strany KSR voči okolitým obciam a občanom, ktorí v Lehote pod Vtáčnikom rovnako ako vo zvyšku Európy nesúhlasia s akoukoľvek ťažbou nerastných surovín a nie sú ochotní akceptovať skutočnosť, že ložisko nerastnej suroviny je neprenosné a je vymedzené špecifickými geologickými podmienkami a zároveň musí spĺňať určité kvalitatívne parametre tak, aby ho bolo možné hospodársky a ekonomicky využívať.

Správa o hodnotení navrhovanej činnosti obsahuje primerane náležitosti podľa § 31 odsekov (1) a (2) zákona. Dokumentácia navrhovanej činnosti je vypracovaná v súlade s požiadavkou na obsah a štruktúru správy o hodnotení v zmysle prílohy č. 11 zákona. Z hľadiska úplnosti zistenia kladných a záporných vplyvov činnosti vrátane ich vzájomného pôsobenia spracovateľka posudku konštatuje, že v správe o hodnotení sú primerane vyhodnotené kladné i záporné vplyvy činnosti na životné prostredie vrátane ich vzájomného pôsobenia.

Z hľadiska použitých metód hodnotenia a úplnosti vstupných informácií spracovateľka posudku konštatovala, že v správe o hodnotení sú použité vhodné metódy pre posúdenie vplyvov navrhovanej činnosti. Hodnotenia spracovateľov sú doplnené o odborné posúdenie odborníkov, oprávnených osôb pre najzávažnejšie vplyvy činnosti, ako je hluková a emisná záťaž, posúdenie zdravotných rizík a o odborné stanovisko k záberu lesných pozemkov. Z hľadiska celkového zhodnotenia vplyvov činnosti na životné prostredie je možné tento spôsob považovať pre navrhovanú činnosť za vhodný.

V časti posudku „4. Stanoviská, pripomienky a odborné posudky predložené k správe o hodnotení“ spracovateľka posudku vyhodnotila jednotlivé pripomienky zainteresovaných subjektov k navrhovanej činnosti. Na základe stanovísk dotknutých orgánov, ktoré sa v procese posudzovania k realizácii činnosti vyjadrovali, je možné konštatovať, že neboli vznesené zásadne odmietavé pripomienky k realizácii činnosti. Vo všetkých doručených stanoviskách dotknutých orgánov bol vyjadrený súhlas s realizáciou činnosti pri splnení v jednotlivých stanoviskách konkrétne doporučených podmienok pre jej realizáciu, prípadne je uvedená požiadavka na doplnenie údajov. Stanovisko dotknutej obce je podmienečne zamietavé. Zamietavé a kritické stanovisko k rozšíreniu ťažby zaslalo Urbárske pozemkové spoločenstvo Malá Lehota – Lehota pod Vtáčnikom a občan Jozef Vida. V obidvoch stanoviskách sú vyjadrené obavy o zhoršenie životného prostredia obci, a to emisiami hluku a látok, ktoré znečisťujú ovzdušie, najmä čo sa týka tuhých znečisťujúcich látok, nakoľko ovzdušie v obci je už v súčasnosti podľa nich značne znečistené a obec je „zaprášená.“ Navrhovateľ listom č. 73/ŽP/Vt/13 zo dňa 31.05.2013 sa písomne vyjadril k uvedeným problémovým a negatívnym stanoviskám.

V liste vysvetlil, že navrhovaná výška limitu ťažby 300 tis. ton ročne zaručuje legislatívny predpoklad pre bezkonfliktné dodávky kameniva v prípade jednorazových veľkých akcií, ako je napr. pripravovaný obchvat mesta Prievidza a pod. V prípade, že by kameňolom Vtáčnik dodával na túto alebo inú podobnú stavbu materiál, potrebuje mať schválený dostatočný limit ťažby tak, aby ťažobná spoločnosť mohla uzatvoriť hospodárske zmluvy na dodávky kameniva a prípadné dodávky kameniva realizovať bez rizika možných sankcií zo strany dotknutých orgánov štátnej správy z hľadiska prekročenia povolených limitov ťažby. Pokiaľ nebude mať kameňolom zákazky, nebude prekračovať ani jestvujúci povolený limit ťažby vo výške ťažby 95 tis. ton. Faktické povolenie navýšenia limitov ťažby je predmetom následného správneho konania vedeného príslušným obvodným banským úradom, ktorého účastníkom je vždy vlastník dotknutých pozemkov, tzn. v našom prípade UPS Malá Lehota. Svoje námietky, mimo iného taktiež ohľadne výšky ťažby, môže uplatniť v tomto správnom konaní.

Z hľadiska obáv o zhoršenie kvality ovzdušia vysvetlil, že výsledky meraní imisných koncentrácií, ktoré sám zabezpečil a uhradil a na základe ktorých vznikli obavy občanov o zhoršenie kvality ovzdušia boli len za krátke obdobie a boli informačné. Navyše tieto merania boli realizované v čase skúšobnej prevádzky novej technologickej linky (v roku 2010) a v čase, keď nebola dokončená príjazdová komunikácia, ktorá nebola v tom čase

ani zaasfaltovaná, ani skrápaná a čistená. Navyše neboli zakryté ani inak riešené skládky materiálu. Viaceré opatrenia k znižovaniu sekundárnej prašnosti sú v súčasnosti už realizované, resp. sa dokončuje ich realizácia. Ide o zaplachtovanie skládok drobného kameniva, skrápanie skládok a manipulačných plôch a dokončenie asfaltového povrchu príjazdovej komunikácie do lomu.
Z celého procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie vyplýva, že po zrealizovaní opatrení doporučených správe o hodnotení, ktoré sú doplnené spracovateľom posudku v zmysle požiadaviek uvedených v doručených stanoviskách a ktoré sú zhrnuté v odporúčaných podmienkach, je navrhovaná činnosť vhodná na realizáciu a je ekonomicky realizovateľná. Spracovateľ posudku odporúča preto vydať kladné stanovisko posudzujúceho orgánu so stanovením podmienok a opatrení na vylúčenie alebo zníženie negatívnych vplyvov zámeru navrhovanej činnosti.

IV. KOMPLEXNÉ ZHODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

Navrhovaná činnosť, umiestnená v k. ú Lehota pod Vtáčnikom v okrese Prievidza bude mať rôzne vplyvy na životné prostredie, jeho kvalitu a na zdravie a pohodu obyvateľstva. Vplyvy budú súvisieť jednak s ťažbou a úpravou ťaženého materiálu, jeho skladovaním, ako aj s odvozom upraveného materiálu z prevádzky.

Z predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie dotknutého územia podľa súčasného poznania a jestvujúcich riešení sú určujúce najmä vplyvy, ktoré boli posúdené v správe o hodnotení, doplnené o pripomienky dotknutých orgánov a vypracovaného posudku, ktoré sú rozdelené na vplyvy podľa dopadu na jednotlivé zložky prírodného prostredia, obyvateľstvo a iné vplyvy. Ako vyplynulo z hodnotení uvedených v správe o hodnotení navrhovanej činnosti, z posudku navrhovanej činnosti, zo záznamu z verejného prerokovania a zo stanovísk k navrhovanej činnosti, bude mať navrhovaná činnosť rôzne vplyvy s rozdielnou závažnosťou. Podľa hodnotiacej dokumentácie, odborného posudku a konzultácií sú určujúce najmä vplyvy na obyvateľstvo, týkajúce sa vplyvov na zdravie z hľadiska vyššieho znečistenia ovzdušia a vyššej hlukovej záťaže a vplyvy na biotickú zložku prírodného prostredia. Rozšírenie ťažby bude realizované na základe samostatných povolení. V nich budú premietnuté všetky podmienky realizácie tak, aby boli dodržané všetky platné legislatívne podmienky smerujúce k eliminácii negatívnych vplyvov.

<u>Vplyvy na obyvateľstvo a zdravotné riziká</u>

Vplyvy posudzovanej činnosti na obyvateľstvo súvisia s prípravou ťažby (odlesnenie), s vlastnou činnosťou kameňolomu (ťažba, spracovanie a dočasné uskladnenie kameniva), ako aj s prepravou kameniva. Ich negatívnymi prejavmi z hľadiska vplyvov na obyvateľstvo a pracovníkov prevádzky sú tvorba hluku a zvýšená prašnosť. Odlesnenie a ťažba dreva sa budú realizovať tradičnými metódami lesníckej praxe. V tejto etape bude v dobývacom priestore zvýšený pohyb mechanizmov. Táto prípravná činnosť hlukom, znečistením ovzdušia prašnosťou a výfukovými plynmi ovplyvní len najbližšie okolie. Znečistenie ovzdušia posudzovanou činnosťou je samostatne popísané pri vplyvoch na ovzdušie. Odlesnenie bude realizované po etapách podľa potreby rozšírenia ťažby, nebude vykonané v jednom časovom horizonte naraz, a tak tieto vplyvy nebudú mať závažnejší dopad na obyvateľstvo.

Negatívne vplyvy činnosti, ako tvorba hluku, nebudú vo vzťahu k obyvateľstvu veľmi výrazné, predovšetkým vďaka dostatočnej vzdialenosti obytných území od lomu. Okraj najbližšej zástavby časti Malá Lehota sa nachádza vo vzdialenosti 1432 m od lomu a centrum obce Lehota pod Vtáčnikom vo vzdialenosti 2552 m od lomu. Vplyvy z prepravy budú zodpovedať svojou intenzitou objemu prepravovaného materiálu. V súvislosti s hlukovou záťažou je zmierňujúcou skutočnosť, že ťažba bude prebiehať iba počas

pracovnej doby, v dvojsmennej prevádzke s vylúčením nočnej prevádzky a preprava iba počas expedičnej doby, od 7:00 do 19:00, úprava kameňa v dvojsmennej prevádzke v pracovných dňoch, mimo sviatkov a víkendov.

Územie vidieckeho sídla (obytnej zóny dotknutej obce) nie je významnejšie zaťažené hlukom. Zvýšený hluk predstavuje súčasná ťažba a spracovanie kameňa ako aj prejazd nákladných automobilov, ktoré odvážajú kamenivo z kameňolomu. Výstavbou príjazdovej komunikácie na zabezpečenie dopravy lomového kameňa mimo zastavané územie obce eliminuje do značnej miery nepriaznivý vplyv hluku na obyvateľov obce.

Bodovým zdrojom hluku je Kameňolom Vtáčnik, kde sa realizuje ťažobný odstrel 1 - 2 krát mesačne. Odstrel je zdrojom otrasov v blízkom okolí. Následné drvenie pri ďalšom spracovaní andezitu a frekvencia dovozu kameňa a odvozu spracovaného stavebného kameňa je hlukovou záťažou hlavne v blízkom okolí ťažobnej prevádzky v lokalite Malá Lehota. Hluková záťaž činnosti bola posúdená v samostatnej akustickej štúdii. V súvislosti s prevádzkou kameňolomu ide o hluk z ťažby, zo strojných zariadení, z manipulácie s materiálom (nakládka, vykládka), z trhacích prác, z prevádzky technologickej linky a z dopravy v rámci lomu a po určených trasách k odberateľom.

Určujúcou veličinou hluku vo vonkajšom prostredí je pri hodnotení ekvivalentná hladina A zvuku L_{Aeq} pre deň (6:00-18:00 h), večer (18:00-22:00 h) a noc (22:00-6:00 h). Podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z.z. je predmetné územie zaradené do kategórie II. Prevádzka lomu a doprava bude obmedzená na 12 hodín počas dňa a večer, z čoho vyplýva, že prípustnou hodnotou $L_{Aeq,p}$ je 50 dB. Dominantné zdroje prevádzkového hluku po realizácii navrhovanej činnosti budú produkovať akustické emisie na rovnakej úrovni ako v súčasnosti, nakoľko sa ich lokalizácia ani technológia výroby nezmení. V akustickej štúdii bola výpočtom stanovená ekvivalentná hladina hluku pre obytnú zónu L_{Aeq} 29,4 dB (v referenčnom bode najbližšie vzdialenom k príjazdovej komunikácii). V priebehu roka produktivita lomu kolíše v závislosti od dopytu, najvyššia produktivita je v letných mesiacoch. Pre zachovanie princípu opatrnosti sa vo výpočtoch uvažovalo s maximálnou dennou produktivitou lomu, v čase spracovania hlukovej štúdie, t.j. 500 tis. ton/rok, pri nižšej ťažbe bude ekvivalentná hladina hluku nižšia. Nákladná doprava kameňolomu, ani prevádzka kameňolomu nespôsobia prekročenie prípustnej hodnoty hluku v najbližšej obytnej zóne.

Zdravotné riziká boli posúdené samostatným odborným posudkom Ing. Juraj Hamza: „Posúdenie zdravotných rizík na obyvateľstvo“. Pre hodnotenie vplyvov na zdravie bola podkladom spracovaná rozptylová a hluková štúdia. Hodnotenie zdravotného rizika súvisiaceho so znečistením ovzdušia bolo vykonané výpočtom HQ (koeficient škodlivosti) a výpočtom OR. Výsledkom posúdenia je, že celkový súhrnný prírastok škodlivín v obytnej zóne je akceptovateľný. Číselné hodnoty HQ „hazard quocient“, t.j. koeficientu škodlivosti, sa budú pohybovať v desatinách, teda nebude prekračovať hodnotu 1. Podľa metodiky US EPA súhrnný index toxickej nebezpečnosti pre definované referenčné miesta pre chemické faktory HI < 1, t.j. zdravotné riziko je akceptovateľné. Hodnotenie zdravotného rizika z hľadiska emisií hluku súvisí so skutočnosťou, že v záujmovom území budú objekty s trvalým výskytom obyvateľstva v pásme s hlukovou záťažou bez prejavov preukázaných prahových účinkov v dennom a večernom čase. V nočnom čase sa ťažba nebude vykonávať, t.j. nie je predpoklad prejavov preukázaných prahových účinkov z uvedenej činnosti. Vzdialenosť obytného územia od plánovaného areálu (min. 1,5 km) je dostatočnou zárukou, že vplyvom prevádzky výrobného areálu tieto limity nebudú prekročené.

V záveroch posúdenia je uvedené, že navrhovaná činnosť výrazne neovplyvní súčasné pomery dotknutého územia ani z hľadiska hygieny ovzdušia. Z vykonaných analýz vyplýva, že obyvatelia dotknutých obcí nebudú zasiahnutí negatívnymi faktormi ťažby a úpravy kameniva nad úroveň prípustných hygienických limitov.

Sociálne a ekonomické dopady rozšírenia ťažby z hľadiska socioekonomických aspektov je možné pre navrhovanú činnosť hodnotiť kladne. Pozitívnym vplyvom etapy ťažby bude

vytvorenie menšieho počtu stálych pracovných príležitostí v rámci primárnej zamestnanosti (18 stálych zamestnancov). Vyšší počet pracovných príležitostí bude vytvorený v sekundárnej sfére. Navrhovaná činnosť vytvorí predpoklady pre tvorbu verejných financií obce z dlhodobého hľadiska, ktoré môžu byť využité pri budovaní infraštruktúry.

Vplyvy na ovzdušie

Kameňolom a úprava kameňa predstavujú jestvujúci stredný zdroj znečisťovania ovzdušia. Zdrojom znečisťovania ovzdušia v lome je a bude vykonávaná ťažba, úprava stavebného kameňa a skládky kameniva, ktoré sú zdrojom tuhých znečisťujúcich látok. Obmedzovanie tohto vplyvu stanovujú emisné limity a ďalšie podmienky prevádzky stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia. K emisiám prachu pri clonových odstreloch v lome bude dochádzať krátkodobo, budú vykonávané cca 12 x ročne. Vzhľadom na túto frekvenciu nebudú mať odstrely na kvalitu ovzdušia významný vplyv. V obci Lehota pod Vtáčnikom sa dôsledok tejto činnosti takmer neprejaví. Ovzdušie v okolí navrhovanej činnosti môže byť ovplyvnené produkciou tuhých znečisťujúcich látok, vznikajúcich najmä pri úpravárenskom procese a skladovaní. Vzhľadom na to, že technologická linka je zakapotovaná a vybavená výkonným filtračným zariadením (jej sekundárny a terciárny úsek) a primárne drvenie bolo účinnejšie odprášené výmenou výstupných trysiek skrápania, možno predpokladať, že najväčší vplyv na kvalitu ovzdušia v priestore úpravy a skladovania má sekundárna prašnosť zo skládok hotových výrobkov, hlavne drobnej frakcie. Sekundárna prašnosť skládok bude znížená po ukončení zakrytia skládok plachtami, ktoré sa v súčasnosti realizuje.

Pre posúdenie vplyvu rozšírenia ťažby bola vypracovaná rozptylová štúdia, ktorá bola zrealizovaná na základe celoštátnej metodiky pre výpočet znečistenia zo stacionárnych zdrojov a z automobilovej prepravy. V štúdii bola zhodnotená a namodelovaná situácia v kvalite okolitého ovzdušia pre plánovanú ťažbu 500 tis. ton ročne, a to pre najnepriaznivejšie meteorologické podmienky rozptylu znečisťujúcich látok v ovzduší a pre neodprášenú technológiu. Z jej záverov vyplýva, že limitná hodnota pre PM_{10} 50 $\mu g/m^3$ sa vyskytuje vo vzdialenosti cca 500 m od obytnej zástavby obce Lehota pod Vtáčnikom. Sumárny príspevok k znečisteniu ovzdušia pri maximálnom rozšírení ťažby, vrátane dopravy kameniva predstavuje v obci Lehota pod Vtáčnikom 20 $\mu g/m^3$, čo je 40% limitnej hodnoty. Znížením ťažby posúdeným v správe o hodnotení na 300 tis. ton/rok a zakrytím skládok vzniká reálny predpoklad posunu vzdialenosti výskytu limitnej hodnoty od obytnej zástavby, a tým aj predpoklad zníženia imisných koncentrácii od tohto zdroja v obci.

Meraniami, ktoré navrhovateľ objednal, a ktoré boli realizované v lete v roku 2010, sa preukázalo pomerne vysoké znečistenie ovzdušia v obci. Tieto merania však boli krátkodobé a realizované v čase, keď neboli zakryté skládky kameniva a nebol zaasfaltovaný povrch príjazdovej komunikácie. Preukázali však, že ku znečisťovaniu ovzdušia v obci prispievajú aj iní znečisťovatelia, najmä ďalšie kameňolomy v okolí obce. Najväčšia intenzita znečistenia ovzdušia je v miestach vystavených prevládajúcemu prúdeniu vzduchu. Faktormi napomáhajúcimi k znižovaniu prašnosti v okolí je prirodzená vegetačná bariéra lesných porastov v okolí, ako aj novovytvorená bariéra zo strany obce. S ohľadom na vzdialenosť, konfiguráciu terénu, útlmový účinok bariér a navrhovateľom vykonané opatrenia, sa nepredpokladá pri zvýšení ťažby významnejšie negatívne ovplyvnenie ovzdušia v obytnej zóne obce Lehota pod Vtáčnikom.

Vplyvy na horninové prostredie a pôdu

Horninové prostredie a pôdy sa budú pri postupujúcej exploatácii ložiska z horninového masívu v mieste dobývania postupne meniť. Ťažba predstavuje významné zásahy, ktorými sa zmenšuje objem horninových vrstiev. Pôjde o odstránenie časti horninového masívu o odťažený materiál a následnú zmenu reliéfu. Počas trhacích prác bude dochádzať k narúšaniu horniny. Existujúce trhliny sa môžu zväčšovať. Základnými predpokladmi rozvoja svahových pohybov v lome je stav horninového masívu a samotná ťažba suroviny sprevádzaná trhacími prácami, spojených s rozvoľňovaním horninového masívu. Na

základe preukázaných fyzikálno-mechanických vlastností bude vypočítaný sklon stabilného svahu lomu. Na zníženie seizmických účinkov trhacích prác, zvýšenie bezpečnosti práce a efektivitu roznetu sa v súčasnosti prednostne používa neelektrický roznetový systém Indetshock. Opatrenia voči zosuvom budú riešené v Pláne využitia ložiska Malá Lehota – Vtáčnik, na základe ktorého OBÚ v Prievidzi povolí ČVBS. Podrobné opatrenia voči zosuvom, ich predchádzaniu budú uvedené v Prevádzkovej dokumentácii, ktorá musí byť vypracovaná pred začatím ČVBS podľa platnej legislatívy. Ťažbou suroviny v mieste dobývania sa zmenia reliéfne pomery. V časovom odstupe po ukončení ťažby sa bude postupne rekultivovať podľa pripraveného plánu rekultivácie.

Navrhovaná činnosť sa nachádza v chránenom ložiskovom území handlovského ložiska hnedého uhlia, dobývací priestor Cigeľ. Dobývací priestor bol určený rozhodnutím Federálneho ministerstva palív a energetiky č. DP-31/2037/Ko/My/79. Ťažba v predmetnej oblasti bola ukončená v roku 1986.

Vplyvy na pôdne pomery spočívajú v trvalom zábere lesných pozemkov pre ťažbu o výmere cca 10 ha a pre rozšírenie skládok kameniva 3,6 ha trávnych porastov. K trvalému záberu lesných pozemkov bude dochádzať po etapách (cca 1 ha za 4 roky). Časový posun nie je možné predpovedať, nakoľko závisí od odbytu. Dôjde tiež k manipulácii s pôdnou vrstvou skrývky (organominerálny povrchový horizont pôdy) o ročnom objeme okolo 21 500 m^3. Skrývka bude uložená a neskôr sa použije na rekultivačné účely vydobytého priestoru. Činnosťou vznikne obnažený skalný substrát s vysokými stupňami a strmými lomovými stenami. Uvedenými činnosťami môže nastať ohrozenie kvality a stability pôd, nachádzajúcich sa v blízkosti navrhovanej ťažby a skládok kameniva. Degradácia (rozpad) štruktúrnych agregátov v humusových a v podpovrchových horizontoch pôd, po ktorých budú prechádzať stavebné mechanizmy a dopravné prostriedky a zhutnenie pôdneho profilu majú vratný charakter po uskutočnení biologickej rekultivácie. V prípade výfukových splodín je možná intoxikácia humusového horizontu pôd až do vzdialenosti 100 m od zdroja. Vzhľadom na relatívne priaznivý biologický a chemický režim väčšiny pôd záujmového územia netreba očakávať ireverzibilný charakter týchto zmien. Potenciálnym rizikovým faktorom intoxikácie pôd je tiež prípadné bodové znečistenie pôd ropnými látkami.

Vplyvy na lesné poľovné hospodárstvo

Realizáciou zámeru dôjde k postupnému odstráneniu existujúcich lesných porastov. Úbytok obhospodarovaných plôch v správe Lesy SR š.p., OZ Prievidza, lesný celok Kamenec pod Vtáčnikom bude na výmere cca 10 ha za vzniku plôch ostatných. Zasiahnuté budú lesné porasty v kategórii hospodársky les. Lesné pozemky budú vynímané iba v nevyhnutnej miere potrebnej pred ťažbou nerastu s tým, že celistvosť okolitého lesa nebude narušená. Zábery budú kompenzované v zmysle platných právnych predpisov. Určitý vplyv bude mať aj odkrytie stien susedných porastov, nakoľko však ich druhová skladba je tvorená predovšetkým bukom, nedôjde k ich priamemu ohrozeniu. Dlhodobo dosah zámeru na lesné hospodárstvo závisí od kvality rekultivácie plochy po vyťažení ložiska.

Vplyvy na poľovné hospodárstvo poľovného revíru Sivý Kameň spočívajú najmä v úbytku životného priestoru poľovnej zveri. Predpokladá sa, že poľovná zver môže dochádzať do predmetného územia za potravou, iné funkcie priestoru vo vzťahu k poľovnej zveri, vrátane migračných, ovplyvnené nebudú. Vzhľadom na dlhodobé pôsobenie bariéry kameňolomu má zver prispôsobené svoje migračné cesty. Ďalší vplyv na poľovnú zver bude v podobe ruchu z činnosti, ktorý však pôsobí aj v súčasnosti a v dennom čase. Večer a v noci, kedy je zver najviac aktívna, tento vplyv nebude pôsobiť. Na zamedzenie vzniku škôd na priľahlých lesných pozemkoch a na ochranu lesnej zveri pred vniknutím na územie dobývania bude realizované mechanické zabezpečenie priestoru na korune hornej hrany lomu.

Vplyvy na podzemné a povrchové vody

Oblasť ložiska nevyhradeného nerastu Malá Lehota - Vtáčnik patrí do povodia rieky Nitry, ktoré je odvodňované vodným tokom Lehotský potok a jeho prítokmi, ktoré nie sú v

kontakte s predmetným ložiskom. Hydrogeologické pomery ložiska sú jednoduché. Činnosť v lome neovplyvni množstvo, režim, ani prúdenie podzemných vôd. V štandartných prevádzkových podmienkach ťažby stavebného kameňa nedochádza ku kontaminácii podzemných vôd. Pri ťažbe a technológii úpravy nedochádza k odberu vôd z tokov ani k vypúšťaniu odpadových vôd do vodných tokov, na základe čoho možno konštatovať, že banskou činnosťou nedochádza k ovplyvňovaniu množstva a kvality povrchových a podzemných vôd. Z hľadiska možnosti ovplyvnenia kvality podzemných vôd sú rizikovými všetky úseky manipulácie a skladovania látok škodiacich vodám (pohonné hmoty, minerálne oleje). Zdrojmi ohrozenia sú ťažobné, zemné a nakladacie mechanizmy pracujúce na báze ropných palív, nákladné automobily a sklad PHM a nebezpečných odpadov. Miesto tankovania a manipulácie s ropnými produktmi bude zabezpečené proti únikom nebezpečných látok. Na zabezpečenie ochrany vôd je potrebné venovať pozornosť prevencii, ktorá zahŕňa použitie vyhovujúcej dobývacej, manipulačnej a dopravnej techniky, zabezpečenie miest manipulácie s nebezpečnými látkami proti ich únikom, pravidelné kontroly mechanizmov a miest manipulácie s nebezpečnými látkami a okamžité odstraňovanie zistených závad. Uplatňovaním preventívnych technických opatrení bude riziko havárie výrazne obmedzené. Riešenie potenciálnych havarijných únikov škodlivých látok bude realizované v zmysle schváleného havarijného plánu (vypracovaný v zmysle zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a jeho vykonávacej vyhlášky č. 100/2005 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd), ktorý ja platný pre súčasnú prevádzku a bude doplnený o jej rozšírenie.

Hodnotené územie nepatrí do chránených vodohospodárskych oblastí. Časť predpokladaného rozšírenia ťažby, ako aj časť územia úpravy kameňa v priestore prístupovej cesty do kameňolomu západne od súčasného DP, je situovaná v ochrannom pásme II. stupňa vodárenského zdroja „Prameň Pod Kameňolomom“. Na elimináciu nepriaznivých vplyvov je potrené dodržiavať opatrenia popísané v hydrogeologickom posudku. Sklad PHM je situovaný mimo pásma hygienickej ochrany.

Vplyvy na biotu (faunu, flóru a ich biotopy) a vplyvy na ÚSES

Vplyvy rozširovania lomu a následnej prevádzky, spočívajúcej v ťažbe kameňa v lome, jeho spracovaní a prevoze po príjazdovej komunikácii, budú zasahovať do viacerých oblastí života fauny a flóry.
Vplyvy na faunu: Likvidácia lesa na ťažobnej ploche bude znamenať likvidáciu biotopov rôznych druhov živočíchov, ich stanovíšť, hniezdísk, zimovísk, potravinových báz. Niektoré živočíchy sa však prirodzeným spôsobom presunú do bezprostrednej blízkosti alebo do väčších vzdialeností. Po realizácii týchto prípravných prácach pre ťažbu dôjde ku zmenám v biocenózach, v dôsledku ktorých môže dôjsť k vzniku nových rastlinných a živočíšnych spoločenstiev a nástupu synantropných a nepôvodných druhov na odkrytých plochách. Zhŕňaním skrývky v novom ťažobnom priestore dôjde k priamej likvidácii živočíchov, ako napr. drobných zemných cicavcov, pôdneho hmyzu. Významný negatívny vplyv na populácie živočíchov v dôsledku záberu biotopov druhov sa však neočakáva, nakoľko rozsah záberu je malý a podobných biotopov je v širšom okolí dostatok. Na bezprostredné okolie plochy ložiska bude vplývať najmä hluk a prašnosť, čím sa zníži kvalita habitátov pre živočíchy. Zvýšenie hlučnosti a prašnosti pred prípravou dobývacieho priestoru na ťažbu, ale aj počas prevádzky môže mať negatívny vplyv napríklad v čase hniezdenia vtákov. Tento vplyv bude najvýznamnejší v blízkosti samotného lomu a komunikácií. S narastajúcou vzdialenosťou budú negatívne dopady hluku a pohybu vozidiel postupne doznievať. Na priamo dotknutej ploche sa genofond a biodiverzita zníži na minimum, na nepriamo dotknutej ploche v jej okolí by mohlo dôjsť k zhoršeniu životných podmienok živočíchov s vyššími ekologickými nárokmi. Výhodou je, že lokalita sa nachádza na okraji rozsiahleho lesného komplexu a podobných lesných biotopov je v okolí dostatok. Otvorenie pôvodne uzavretého lesného prostredia ako aj samotnou skrývkou a otvorením ložiska

vzniknú nové biotopy - typu skalný biotop, resp. stanovištia vhodné pre osídlenie nepôvodnými druhmi.

Vplyvy na flóru a biotopy: Dominantnou drevinou je buk lesný. Zdravotný stav je variabilný, ale väčšina stromov má dobrý zdravotný stav. Vyšší je počet nepôvodných, inváznych a expanzívnych druhov rastlín pri celkovo nízkej pokryvnosti. Na tangovanej ploche nie je inventarizačným prieskumom zistený žiadny chránený druh rastliny. Zo vzácnych a ohrozených rastlín je potenciálne prítomná menej ohrozená snežienka jarná (Galanthus nivalis) charakteristická pre porasty bučín. Priamo dotknuté lesné porasty sú zo skupiny lesných porastov dubová bučina (QF) a bučina (Fp) a zastúpené sú biotopom európskeho významu Ls. 5.1 – Bukové a jedľovo bukové kvetnaté lesy (9130) – mimo územia európskeho významu NATURA 2000. Podľa § 48 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov je každý, kto uskutoční výrub drevín, povinný uskutočniť primeranú náhradnú výsadbu drevín. Tieto biotopy sú podľa mapovania v dobrom až mierne narušenom stave priaznivosti z hľadiska ochrany. Navrhovaná činnosť redukuje plochy výskytu biotopu. Redukcia plochy biotopov, populácií druhov ako aj biodiverzity územia je však málo významná. Otvorením pôvodne uzavretého lesného prostredia ako aj samotnou skrývkou a otvorením ložiska vzniknú nové biotopy (skalný biotop), resp. stanovištia vhodné pre osídlenie nepôvodnými druhmi. Umiestňovanie materiálov a pohyb techniky nebude mimo vymedzeného ťažobného priestoru. Prípadným škodám na priľahlých lesných porastoch (porastových stenách) nepriamymi vplyvmi (prašnosťou) a deštrukcii hraníc lesných pozemkov v okolí je možné zamedziť ponechaním ochranného pásu lesa v šírke 5 m od hranice záberu do jeho vnútra. Prašnosťou budú trpieť porastové (okrajové) steny lesných celkov. Ich vitalita sa zníži pôsobením prachu, ako aj pôsobením meteorologických a mikroklimatických faktorov. Porasty tak budú náchylnejšie na biotické činitele (škodce).

Navrhovanou činnosťou sa okrajovo zasiahne do biokoridoru regionálneho významu spájajúceho nadregionálne biocentrum NBc 180 Vtáčnik a regionálne biocentrum RBc 182 Bralová skala - Jazvečia skala. V riešenom území dôjde k zintenzívneniu vplyvu na lesných pozemkoch a tým aj bariérového efektu, ale nie do takej miery, ktorá by znamenala jeho disfunkciu v úrovni regiónu Vtáčnika a jeho konektivity s ostatnými prvkami nadregionálneho alebo regionálneho významu. Funkcia biokoridoru v krajine by nemala byť okliešťená do takej miery, že by zabránila migrácii organizmov.

Vplyv na chránené územia

Riešené územie sa nachádza v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. v území s 1. stupňom ochrany, t.j. v území, ktorému sa neposkytuje osobitná ochrana. V blízkosti riešeného územia sa nenachádzajú žiadne veľkoplošné ani maloplošné chránené územia. Navrhovaná činnosť nebude mať negatívny vplyv na vyhlásené chránené územia. Vzhľadom na dostatočnú vzdialenosť lokality od chránených území a už jestvujúcu prevádzku v mieste výstavby sa nepredpokladajú vplyvy činnosti na chránené územia.

Vplyvy na štruktúru a využívanie krajiny, scenériu a krajinný obraz

Súčasná krajinná scenéria je už lokálne narušená odlesnením a vznikom umelej lomovej steny. Zníženie estetického vnímania krajinnej scenérie je však viazané na pomerne obmedzený a málo frekventovaný priestor. Scenéria lomu je intenzívnejšie vnímaná iba z jeho bližšieho okolia. Na lokalite dobývania nenastane významnejšia zmena využitia krajinného priestoru. Dôjde tu k novému záberu krajinného priestoru rozšírením banskej činnosti, čím sa zvýši podiel plošných odkryvov v krajinnom priestore. Otvorenie súvislého lesného celku v plánovanom ťažobnom priestore, ako aj rozšírenie plôch skládok kameniva vytvoria v scenérii územia nový motív, ktorého vizuálne estetický dojem bude spočiatku vnímaný citovo negatívne. Čím viac bude zachovaná kulisa pôvodných porastov, tým menej bude priestor registrovaný ako narušený. V etape prípravy bude registrovaný ako holorubná ťažba v lesnom celku. V pohľade z väčšej vzdialenosti, vzhľadom na konfiguráciu terénu, nebude priestor kameňolomu a úpravne vnímaný. Vzhľadom na skutočnosť, že lom je

situovaný pomerne hlboko v lesnom prostredí, nebude narušenie vnímané širšou verejnosťou. Po vydobytí zásob stavebného kameňa bude lom zlikvidovaný. Likvidácia lomu bude realizovaná formou technickej a biologickej rekultivácie, ktorá čiastočne vráti plochu jej pôvodnému využitiu a po určitom období zahladí primerane stopy po ťažobnej činnosti.

Iné vplyvy

Ide o ďalšie vplyvy posúdené v správe o hodnotení. Všetky tieto vplyvy alebo nebudú mať negatívny dopad, alebo nebudú mať závažnejší dopad na obyvateľov a okolité životné prostredie. Ide o vplyvy na klimatické pomery, vplyvy na archeologické náleziská, vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality, vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy (napr. miestne tradície) a vplyvy na urbárny komplex a využívanie zeme.

Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Pri realizácii navrhovanej činnosti vzhľadom na jej umiestnenie a charakter nebude dochádzať ku vzniku vplyvov presahujúcich štátne hranice.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO SÚVISLÚ EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

Navrhovaná činnosť je lokalizovaná mimo území, ktoré patria k lokalitám zaradeným do sústavy NATURA 2000. Realizácia stavby nebude mať negatívne vplyvy, ktoré by buď samostatne, alebo v kombinácii s inou činnosťou zasiahli územie patriace do súvislej európskej sústavy chránených území. K priamym stretom s chráneným územím európskej sústavy nedôjde. V navrhovanej lokalite sa nachádzajú biotopy európskeho významu, tie však nepatria do osobitne chránených území sústavy NATURA 2000. Z lokalít sústavy NATURA 2000 priamo ani jedno nezasahuje do posudzovanej lokality. Stavba bude realizovaná mimo chránených vtáčích území (CHVÚ). Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na predmet ochrany prírody a krajiny v území sústavy NATURA 2000 a v CHVÚ.

VI. ZÁVERY

1. Záverečné stanovisko k navrhovanej činnosti

Na základe výsledku procesu posudzovania, vykonaného v súlade s ustanoveniami zákona, pri ktorom sa zvážil stav územia, význam očakávaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie obyvateľstva z hľadiska jej pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, povahy a rozsahu navrhovanej činnosti, miesto vykonávania navrhovanej činnosti so zameraním na súlad s územnoplánovacou dokumentáciou, úroveň spracovania dokumentácie, stanovísk orgánov a organizácií dotknutých navrhovanou činnosťou, stanovisko spracovateľa posudku MŽP SR

o d p o r ú č a

realizácia navrhovanej činnosti **„Pokračovanie ťažby ložiska andezitu v DP Malá Lehota I - kameňolom Vtáčnik mimo hraníc súčasného DP“** za predpokladu splnenia podmienok a realizácie opatrení uvedených v kapitole VI/3 záverečného stanoviska. Neurčitosti je potrebné vyriešiť v ďalších krokoch, realizovaných pre povolenie činnosti.

2. Odporúčaný variant

Na základe záverov komplexného posúdenia navrhovanej činnosti podľa zákona sa pre realizáciu odporúča variant 1, t.j. realizačný variant prezentovaný v správe o hodnotení, t.j. pokračovanie ťažby ložiska andezitu v DP Malá Lehota I - kameňolom Vtáčnik mimo hraníc súčasného DP a navýšenie ťažby na 300 000 t/rok“ po splnení podmienok určených v

kapitole VI/3 záverečného stanoviska.

3. Odporúčané podmienky pre etapu výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Na základe celkových výsledkov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, pripomienok a stanovísk rezortného a povoľujúceho orgánu, dotknutých orgánov štátnej správy, dotknutej obce, urbárskeho spoločenstva, občanov, verejného prerokovania, ako aj na základe vypracovanej správy o hodnotení, realizovaných odborných štúdií a ďalších odborných konzultácií pri vypracovaní odborného posudku sa odporúčajú nasledovné podmienky pre realizáciu navrhovanej činnosti:

1. V ďalších zmenách a doplnkoch zapracovať navrhovanú činnosť do územnoplánovacej dokumentácie.
2. Príjazdovú komunikáciu do lomu dobudovať tak, aby bol súvislý asfaltový povrch v celej dĺžke.
3. Ukončiť skúšobnú prevádzku technologickej linky jej kolaudáciou a uvedením do trvalej prevádzky.
4. Ukončiť zakrytie skládok produktov plachtami v plnom plánovanom rozsahu, a tým výrazne obmedziť prašnosť v priestore technologickej linky.
5. Začať majektovo-právne vysporiadanie zabratých parciel súkromných vlastníkov pre príjazdovú komunikáciu.
6. Po dohode s obhospodarovateľom lesných pozemkov zabezpečiť prepojenie lesných ciest (C110 a C112 v časti JPRL 4561a) mimo záberu ložiskového priestoru.
7. Nevyhnutnú ťažbu dreva vykonať v mimo vegetačnom období etapovite.
8. Eliminovať nepriaznivé vplyvy na hniezdiace populácie správnym časovým naplánovaním ťažby lesných porastov mimo hniezdneho obdobia, tzn. od 1.8. do 1.3.
9. Ponechať po okraji ťaženej plochy minimálne päť metrový ochranný pás lesa – odstup od hranice lesných pozemkov.
10. Pri realizačných prácach vykonať opatrenia na zamedzenie vzniku škôd na priľahlých lesných pozemkoch a porastoch.
11. V prípade, ak sa ťažba nerastu nebude dať ukončiť do doby uplynutia lehoty dočasného vyňatia, dotknuté lesné pozemky sa z plnenia funkcií lesa vyjmú natrvalo.
12. Po odstreloch odstraňovať previsy a bloky horniny ohrozujúce bezpečnosť v lome.
13. Pri dobývaní ložiska dôsledne dodržať opatrenia proti nebezpečenstvu zosuvov podľa „Plánu využitia ložiska Malá Lehota – Vtáčnik“ a aktuálnej prevádzkovej dokumentácie.
14. Osadiť v priestore ťažby výstražné tabule zo zákazom vstupu a vykonávania akejkoľvek činnosti v ťažobnom priestore nepovolaným osobám.
15. Všetky priestory manipulácie s nebezpečnými látkami a strojné zariadenia zabezpečiť proti únikom škodlivých látok.
16. Vykonávať kontroly vodotesnosti skladu PHM a žumpy a na základe zistení prijať a vykonať potrebné adekvátne technické opatrenia.
17. Dodržať podmienky určené v rozhodnutí Okresného úradu v Prievidzi, odboru životného prostredia č. OŽP 2902/1998/ŠVS zo dňa 08.03.1999, ktorým boli určené ochranné pásma vodárenského zdroja, zakázané a obmedzujúce činnosti v PHO.
18. Dodržiavať opatrenia na ochranu vodárenského zdroja určené v hydrogeologických posudkoch využívania ložiska stavebného kameňa a drviacej linky kameniva vypracovaných v súlade s vyhláškou MŽP SR č. 29/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a technických úpravách v ochranných pásmach.
19. V prípade negatívneho ovplyvnenia výdatnosti vodného zdroja „Prameň Pod Kameňolomom“ počítať s povinnosťou riešenia adekvátnej náhrady zo strany prevádzkovateľa lomu (zaistenie nového vodného zdroja).
20. Pracovníci zabezpečujúci práce v lome ako aj tí, ktorí budú zabezpečovať prevádzku objektov úpravne, musia byť informovaní, že sa pohybujú v ochrannom pásme II. stupňa vodného zdroja a musia bezpodmienečne dodržiavať navrhnuté opatrenia.

21. Všetky mechanizačné stroje a autá musia byť v dobrom technickom stave, zbavené nečistôt, dôkladne zabezpečené proti únikom ropných látok do horninového prostredia.
22. V prípade úniku ropných produktov treba znečistenú horninu okamžite odstrániť a odviesť na miesto dekontaminácie mimo ochranného pásma. Odstránenú zeminu nahradiť čistou, zhutniť a plochu zatrávniť.
23. Zabezpečiť dôslednú separáciu odpadov, umiestnenie do vhodnej nádoby na zber odpadu a ich následné zhodnotenie, resp. zneškodnenie environmentálne vhodným spôsobom.
24. Komunálny odpad ukladať v nepriepustných obaloch a pravidelne vyvážať na vhodné úložisko.
25. Počas výstavby je potrebný geologický dozor na sledovanie a dodržiavanie otvárky prác a hĺbenia výkopov
26. Pred začiatkom plánovanej činnosti alebo v rámci jej povoľovacieho procesu požiadať o súhlas orgán ochrany prírody a krajiny v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov na zásah do biotopov európskeho alebo národného významu a zabezpečiť náhradnú výsadbu ako náhradu za zničený biotop, resp. finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty zasiahnutého biotopu.
27. V prípade, že priestory v činnom kameňolome budú osídľované inváznymi druhmi rastlín, zabezpečiť ich urýchlenú likvidáciu spôsobom určeným odbornou organizáciou ochrany prírody.
28. Odstraňovanie skrývky realizovať spôsobom, ktorý umožní prirodzený únik živočíchov do bezpečných priestorov, odstraňovanie a prevážanie skrývky realizovať vzhľadom na ochranu a minimalizáciu negatívnych vplyvov na živé organizmy.
29. Na zamedzenie vzniku škôd na priľahlých lesných pozemkoch a na ochranu lesnej zveri pred vniknutím na územie dobývania realizovať mechanické zabezpečenie priestoru na korune - hornej hrane lomu.
30. Zabezpečovať a vyžadovať vyhovujúci technický stav využívaných dopravných prostriedkov a mechanizmov.
31. Vypracovať projekt rekultivácie vyťaženého priestoru s rozpracovaním postupov rekultivácie, v rámci tohto plánu rekultivácie spracovať návrh morfológie konečného tvaru priestoru lomu a jeho začlenenia do okolitého územia.
32. Po ukončení prevádzky lomu postupovať podľa schváleného „Rekultivačného plánu“, súčasťou ktorého musia byť aj opatrenia na vylúčenie rizík znečisťovania životného prostredia.
33. Práce realizovať tak, aby nebol rušený nočný pokoj. Prevádzku v lome realizovať len počas pracovných dní čase 7,00 – 19,00. Pri vývoze materiálu predpísať zníženie rýchlosti vozidiel a kontrolovať jej dodržiavanie.
34. Realizovať výber vhodných technológií rozpojovania hornín, nakladania, prepravy a zušľachťovania suroviny s minimalizáciou hlučnosti, prašnosti a antropogénnej seizmicity.
35. Dôrazne sledovať a zabezpečiť čistenie vozidiel vychádzajúcich z lomu. V zmysle cestného zákona zabezpečovať čistotu znečisťovaných komunikácií.
36. Zaasfaltovanú príjazdovú komunikáciu, podľa potreby čistiť od usadených prachových častí najmä v obdobiach bez zrážok.
37. Prepravovaný materiál zaistiť tak, aby neznečisťoval dopravné trasy. Podľa potreby zakryť ich povrch, ak je prevážaný sypkejší materiál, ktorý by mohol byť zdrojom prachových emisií pri prevoze.
38. Využívať strojovú techniku s nižšou hlučnosťou, používanie protihlukových krytov, použitie materiálov so zvukovoizolačnými vlastnosťami.
39. Pri úprave, manipulácii a skládkovaní kameňa vhodnými technickými (napr. zakapotovanie pásových dopravníkov) a organizačnými prostriedkami minimalizovať prašnosť a jej vplyv na okolité prostredie, zabezpečiť kropenie nezakrytých depónií, manipulačných plôch a areálových komunikácií prostriedkom, ktorý eliminuje fugitívne emisie prachu z nespevnených ciest, skládok a háld prašného materiálu (vytvorením krusty).

40. Pravidelne vykonávať čistenie zariadení a technologickej linky od nánosov prachu, aby sa zamedzilo vzniku sekundárnej prašnosti v areáli úpravy kameniva.
41. Pri dlhodobých suchách vykonávať častejšie skrápanie technologických ciest v areáli lomu za účelom eliminácie sekundárnej prašnosti.
42. Pri prevádzke lomu a úpravárenskej linky ako zdrojov hluku a vibrácií zabezpečiť, podľa § 27 ods. 1) a 2) zák. NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení, aby expozícia obyvateľov a ich prostredia bola čo najnižšia a neprekročila stanovené prípustné hodnoty uvedené vo vyhláške MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.
43. Zachovať v čo najväčšej miere existujúcu zeleň s cieľom vytvorenia kulisy lomu a k zachovaniu protiprašnej bariéry.
44. Na základe prieskumu a spoločnej dohody so správcami a vlastníkmi pozemkov realizovať doplnkovú výsadbu lesných drevín a krovín na vyčlenených plochách a dielcoch JPRL za účelom obnovy a rozšírenia plochy lesa.
45. Zabezpečiť priestor rozšírenia lomu vhodným mechanickým spôsobom a označiť ho bezpečnostnými tabuľami.
46. Dopravu materiálu regulovať pri zvýšenej ťažbe tak, aby bol materiál rovnomerne odvážaný, a aby nebola zvýšená koncentrácia dopravy na príjazdovej komunikácii. Doporučené je maximálne množstvo jázd automobilov v jednom smere v počte 9 – 10 za hodinu, pričom by maximálny počet za deň nemal prekročiť doporučený počet jázd v jednom smere 50, vo výnimočných prípadoch 80.
47. Podieľať sa na obnove a výsadbou zelene v obci ako aj v primeranej miere zabezpečiť čistenie obecných komunikácií.

4. Odôvodnenie záverečného stanoviska vrátane zhodnotenia písomných stanovísk

Záverečné stanovisko bolo vypracované podľa § 37 ods. 1 až 3 zákona, na základe zámeru a správy o hodnotení, stanovísk k obom dokumentáciám, záznamu z verejného prerokovania a odborného posudku. Pri hodnotení podkladov a vypracovaní záverečného stanoviska sa postupovalo podľa ustanovení tohto zákona. Pri posudzovaní boli zvažované všetky možné negatívne aj pozitívne vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. Taktiež bol zohľadnený spoločenský význam navrhovanej činnosti a možnosti eliminácie, minimalizácie a kompenzácie negatívnych dopadov posudzovanej činnosti.

Z výsledku posudzovania vyplynulo, že odporúčaný variant 1 navrhovanej činnosti, t.j. rozšírenie ťažby na 300 tis. ton za rok je pri dodržaní odporúčaných podmienok prijateľný a vhodný na realizáciu aj s prihliadnutím na celkové (negatívne i pozitívne) vplyvy na životné prostredie. Podstatné a dôležité pripomienky a opatrenia sú premietnuté do návrhu opatrení. Na negatívne stanoviská vhodne reagoval navrhovateľ listom č. list č. 73/ŽP/Vt/13 zo dňa 31.05.2013, v ktorom sa konkrétne vyjadril ku každému stanovisku a každému bodu v uvedených stanoviskách. Najčastejšou výhradou bola spochybnená kvalita ovzdušia v obci. S prihliadnutím na výsledky tri roky starých meraní a závery uvedené v rozptylovej štúdii je možné konštatovať, že sumárny príspevok k znečisteniu ovzdušia pri rozšírení ťažby, vrátane dopravy kameniva v obci Lehota pod Vtáčnikom neprekročí 20 $\mu g/m^3$, čo je 40% limitnej hodnoty. Je reálny predpoklad, že tento príspevok bude nižší, ako vypočítaný, nakoľko prevádzkovateľ zrealizoval viaceré opatrenia na zníženie prašnosti, ktoré do predikcie neboli zahrnuté, a tým sa dá reálne predpokladať zníženie imisných koncentrácii od tohto zdroja v obci.

Odporúčanie posudzovaného zámeru na rozšírenie ťažby andezitov možno odôvodniť s nasledujúcimi argumentmi:

- pokračovanie ťažby na ložisku Malá Lehota I – Vtáčnik je z hľadiska v súčasnosti už realizovaných zmierňujúcich opatrení a s prihliadnutím na ďalšie navrhnuté opatrenia

na zníženie nepriaznivých vplyvov vhodné a je možné činnosť odporúčať,

- navrhovaná činnosť je v súlade so štátnou stratégiou ťažby stavebných surovín. Dôraz je kladený na komplexné využitie surovín s čo najvyšším zhodnotením za použitia progresívnych technológií ťažby a úpravy a o.i. aj na optimálne využitie domácej surovinovej základne, čo posudzované rozšírenie ťažby spĺňa,
- činnosť je v súlade so zásadami národnej koncepcie energetickej a surovinovej politiky,
- posudzovaná činnosť spĺňa v plnej miere všetky požiadavky a kritériá formulované strategickými dokumentmi Trenčianskeho kraja pre oblasť nerastných surovín, kde sa kladie dôraz na racionalitu využívania nerudných surovín. Uvádza sa v nich aj kritérium ťažby v jestvujúcich prevádzkach, nakoľko nie je žiadúce otváranie nových ložísk nerastných surovín,
- v zmysle regionálnej surovinovej politiky je optimálne využívať ložiská, na ktorých bude zhodnotenie suroviny v produktoch s vyšším stupňom pridanej hodnoty a ich lepšou konkurencie schopnosťou na domácom i zahraničnom trhu, čo prevádzka kameňolomu Vtáčnik s novou technologickou linkou realizuje,
- navrhovaná činnosť nezasahuje do chránených území v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny a taktiež nezasahuje do žiadnych chránených území európskeho významu. Na dotknutom území je zdokumentovaný biotop európskeho významu 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, na zásah do uvedeného biotopu je potrebný súhlas Obvodného úradu životného prostredia v Prievidzi, ktoré s navrhovanou činnosťou súhlasí,
- je vhodné plánovanou ťažbou využiť kapacity stavebného kameniva na ložisku Malá Lehota I – Vtáčnik s prihliadnutím na vypočítané zásoby, ktoré sú hodnotené ako bilančné zásoby stavebného kameniva. Bilančné voľné zásoby stavebného kameniva na ložisku Malá Lehota I predstavujú 5 658 489 m^3, čo predstavuje 15 266 600 t.
- z hľadiska širších vzťahov je navrhovaná činnosť regionálneho až nadregionálneho významu, ktorým sa zabezpečí rozvoj služieb a zvyšovanie pracovných príležitostí v primárnej aj sekundárnej sfére.

Celkove bolo na MŽP SR doručených 13 písomných stanovísk od zástupcov zainteresovaných orgánov štátnej správy, samosprávnych orgánov a dotknutej obce. Navyše bolo doručené stanovisko od majiteľov pozemkov, t.j. od Urbárskeho pozemkového spoločenstva Malá Lehota – Lehota pod Vtáčnikom (UPS) a stanovisko od občana Jozefa Vidu. V doručených stanoviskách dotknutých orgánov bol vyjadrený súhlas s realizáciou činnosti pri splnení doporučených podmienok. Stanovisko dotknutej obce je negatívne, resp. podmienečné s výhradami. Zamietavé a kritické stanovisko k rozšíreniu ťažby zaslalo Urbárske pozemkové spoločenstvo Malá Lehota – Lehota pod Vtáčnikom (UPS) a občan Jozef Vida, nakoľko predpokladajú zhoršenie kvality ovzdušia v obci a zvýšenie hlukových emisií v obci po rozšírení ťažby. Opodstatnené pripomienky boli premietnuté do kapitoly VI. „ZÁVERY“, časti 3 „Odporúčané podmienky pre etapu výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti“ tohto záverečného stanoviska.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že dôvodom kladného záverečného stanoviska odporučeného variantu je akceptovateľný dopad činnosti na životné prostredie za odporúčaných podmienok pre realizáciu stavby, ktoré sú uvedené v tomto záverečnom stanovisku. Vplyvy činnosti, ktoré boli v záporných stanoviskách uvedené, vysvetlil navrhovateľ v liste č. 73/ŽP/Vt/13 zo dňa 31.05. 2013. Navrhovateľ časť pripomienkovaných nedostatkov už odstraňuje a v krátkom čase bude skúšobná prevádzka technologickej linky ukončená. Niektoré pripomienky v negatívnych stanoviskách boli neopodstatnené a obavy občana a UPS o zhoršenie kvality životného prostredia v obci po navýšení ťažby sú čiastočne zveličené. Mohli by sa naplniť, ak by sa nedodržali stanovené podmienky a nerealizovali by sa navrhnuté, ako aj v súčasnosti vykonávané opatrenia. Na ich plnenie by mali dohliadať povoľujúce orgány kompetentné na povoľovanie posudzovanej činnosti.

Autor správy odporúča na realizáciu variant 1 (realizačný), t.j. doporučuje rozšírenie lomu mimo DP), ktorý mu v rámci posudzovaných kritérií vychádza ako priaznivejší pre toto riešené územie s prihliadnutím na priority stanovené v dokumentáciách VÚC Trenčianskeho kraja, ako aj celoštátnych dokumentáciách, ako je štátna stratégia ťažby stavebných surovín.

5. Požadovaný rozsah poprojektovej analýzy

Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí určuje povinnosť každému, kto svojou činnosťou znečisťuje alebo poškodzuje životné prostredie alebo kto využíva prírodné zdroje, povinnosť zabezpečovať sledovanie tohto pôsobenia a poznať jeho možné dôsledky a na vlastné náklady poskytovať o nich informácie. Rozšírenie ťažby sa bude realizovať na základe povolenia Obvodného banského úradu v Prievidzi. Súčasne budú povoľujúcim orgánom stanovené podmienky, ktoré navrhovateľ musí dodržať. Tieto predurčia aj podmienky ďalšej prevádzky. Na základe ustanovení § 39 ods. 1 zákona je ten, kto bude navrhovanú činnosť vykonávať, povinný zabezpečiť jej sledovanie a vyhodnocovanie, t.j. musí:

- systematicky sledovať a vyhodnocovať jej vplyvy;
- zabezpečiť monitorovanie ovzdušia a hlukových emisií počas prevádzky;
- kontrolovať plnenie podmienok určených pri povolení činností a vyhodnocovať ich účinnosť;
- zabezpečiť odborné porovnanie predpokladaných vplyvov uvedených v zámere so skutočným stavom.

Rozsah a lehotu sledovania a vyhodnocovania určí povoľujúci orgán s prihliadnutím na toto záverečné stanovisko k činnosti vydané podľa § 37 citovaného zákona. Pre navrhovanú činnosť sa navrhuje nasledovný monitoring zložiek životného prostredia:

1. Realizovať monitoring kvality ovzdušia v ukazovateli PM_{10}. Merania navrhujeme realizovať na dvoch stanovištiach, a to okraji areálu lomu a na okraji obce Lehota pod Vtáčnikom v časových intervaloch odsúhlasených s príslušným orgánom ochrany ovzdušia.
2. Realizovať monitoring pracovného prostredia v zmysle NV SR č. 355/2006 Z.z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení NV SR č. 471/2011 Z. z. (pevný aerosól) a NV SR č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku, v znení NV SR č. 555/2006 Z. z. Podľa § 31 ods. 7) zák. NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení bezodkladne oznámiť RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach každú zmenu podmienok výkonu práce, ktorá by mohla mať vplyv na jej zaradenie do príslušnej kategórie.
3. Vykonať merania hlukovej záťaže na okraji obytnej zóny obce Lehota pod Vtáčnikom a Cigeľ v období s maximálnou dennou ťažbou a v prípade prekročenia limitných hodnôt prijať adekvátne protihlukové opatrenia.
4. Zabezpečiť monitoring nepôvodných, inváznych a expanzívnych druhov rastlín počas vegetačnej sezóny.

Ak sa zistí, že skutočné vplyvy navrhovanej činnosti posudzovanej podľa zákona sú horšie, než sa uvádza v správe o hodnotení navrhovanej činnosti, je ten, kto navrhovanú činnosť vykonáva, povinný zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v správe o hodnotení navrhovanej činnosti, v súlade s podmienkami určenými v rozhodnutí o povolení navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov.

6. Informácia pre povoľujúci orgán o zainteresovanej verejnosti

Zainteresovaná verejnosť je verejnosť, ktorá má záujem alebo môže mať záujem na postupoch environmentálneho rozhodovania. V štádiu pripomienkovania zámeru bolo

doručené nesúhlasné stanovisko petičného výboru zastúpeného Jozefom Hurtišom. V štádiu pripomienkovania správy o hodnotení navrhovanej činnosti bolo doručené negatívne stanovisko k posudzovanej činnosti od jedného občana – Jozefa Vidu. Záporne a kriticky sa k povoleniu činnosti v rámci verejného prerokovania vyjadrili ústne ešte piati občania dotknutej obce. K zainteresovanej verejnosti je možné pripočítať aj podielnikov UPS Malá Lehota, majiteľov pozemkov, ktorí schválili uznesenie na Valnom zhromaždení dňa 23.03.2013, v zmysle ktorého napísal predseda UPS písomné negatívne stanovisko k navýšeniu ťažby. UPS Malá Lehota, ako majiteľ pozemkov je a bude účastníkom konania pri povoľovaní činnosti.

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Ministerstvo životného prostredia SR
Odbor environmentálneho posudzovania
Mgr. Jana Miklasová

v spolupráci s

Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Prievidzi

2. Potvrdenie správnosti údajov

Ministerstvo životného prostredia SR
Odbor environmentálneho posudzovania
RNDr. Gabriel Nižňanský
riaditeľ odboru environmentálneho posudzovania

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

Bratislava, dňa 25.09.2013